

Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

December 2023

Letnik 8, številka 9

Iz tokratne vsebine:

Pogovor z županom Blažem Izlakarjem

stran 6-8

70 let Glasbene šole Litija – Šmartno

stran 10

Vrnitev Zvonariade

stran 14

Proslava ob dnevu suverenosti

stran 19

ISSN 2463-8579

Lučke, lučke

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure

Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00

Uradne ure župana so po dogovoru, zaželeno je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice

Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla februarja 2024, pričakujemo najkasneje do nedelje, **28. 1. 2024**, na elektronski naslov uredništva: krajvnenovice@bogensperk.si. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:

Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:

dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:

Katarina Kragelj, Domen Merzel, Matjaž Hostnik, Manca Vidic in Uroš Pušnik

Jezikovni pregled:

Janoš Železnik

Naslovna fotografija:

Praznična okrasitev Staretovega trga

Foto:

Tatjana Polanc Kolander

Prelom in tisk:

Graf Littus Janez Bric, s. p.;
Biroservis – Mlakar Gorazd, s. p., Ustje 7,
1275 Šmartno pri Litiji

<https://obcina.smartno.si/mediji/krajevne-novice/>

**Glasilo izhaja v nakladi
1800 izvodov in je brezplačno.**

ISSN 2463-8579

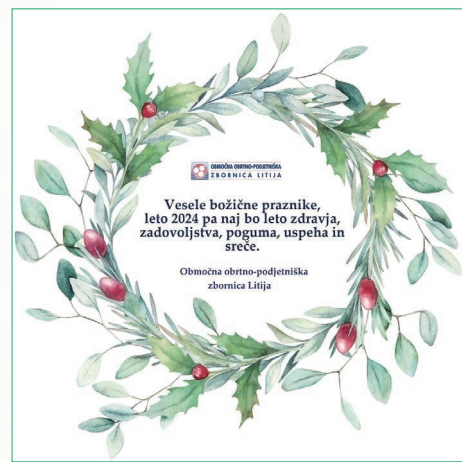
Praznični čas vedno prinese mešane občutke. Živimo v svetu, ki sila rad idealizira praznike. Vse je vedno lepo, urejeno, okrašeno, mize so polne, dobri možje si uničujejo hrbte z vrečami daril. Za češnjico na vrhu torte seveda sneži. Kombinacija družbenih omrežij, na katerih navadno enako pomembno vse kipi od presežkov, lahko hitro privede v osebno krizo. Vemo, da hitrost in neusmiljenost sodobnega časa terjata svoj davek, zato je včasih dobro stopiti korak nazaj. Ne nalagajte si prevelikih bremen, teža pričakovanj včasih bolj teži in nadomešča veselje, ki bi ga v tem času pričakovali. Izkoristite čas, da ne razmišljate, kako bodo letošnji prazniki še bolj presežni, temveč ga vložite v odnose, druženje s svojimi bližnjimi, prijatelji, znanci. Mislim oziro-

ma sem celo prepričan, da lahko tako brez posebnih materialnih vložkov marsikomu polepšate zaključek leta.

Želim vam, da bi vas med prazniki spremljal mir, v novem letu 2024 pa vam želim vse dobro.

Vaš župan, Blaž Izlakar

Iz svetniških klopri

Avtorji članka: Svetniki Slovenske demokratske stranke

Letošnje leto se bliža koncu. Proti koncu grem ali pa je že končanih kar nekaj projektov, ki imajo svoje korenine v času prejšnje sestave občinskega sveta in so bili izdatno podprti s strani vlade, ki jo je vodila Slovenska demokratska stranka.

Zaključena je sanacija plazu v Veliki Štangi, v teku pa je tudi izgradnja optičnega omrežja. V preteklih letih sta vodstvo občine in predvsem bivši poslanec g. Boris Doblekar vložila veliko naporov v to, da država končno pristopi k sanaciji odlagališča odpadkov v Rakovniku. Prejšnja vlada je tem naporom prisluhnila, namenila sredstva za projekt ter sanacijo in na zadnji seji občinskega sveta smo bili s strani predstavnice Ministrstva za okolje, podnebje in energijo obveščeni, da se bo sanacija v prihodnjem letu vsaj v večjem delu tudi zaključila.

Na isti seji smo svetniki prejeli informacijo,

da se bo izvajala sanacija temeljev cerkve v Mišjem Dolu. S pričetkom del bodo prizadevanja našega svetnika Slavka Smrekarja pri zagotavljanju sredstev za sanacijo temeljev cerkve končno obrodila sadove.

Na seji smo v prvem branju sprejeli proračun za leto 2024. Veseli nas, da je v proračun za prihodnje leto uvrščen naš predlog izpred enega leta, ki predvideva sredstva za projektno dokumentacijo za izgradnjo vodovoda v Štangarskih Poljanah, v Volčji Jami in delu Dragovškega. Predlagali smo tudi, da se v proračunu za prihodnje leto namenijo sredstva za izdelavo projektne dokumentacije za vodovod v Jastrebniku in delu vasi Gozd - Reka, kjer je napajanje iz vodovoda iz sosednje občine Ivančna Gorica smiselno. Zavedamo se, da so sredstva za investicije omejena, zato podajamo zgolj predloge, ki ne zahtevajo velikih investicijskih sredstev. Če pogledamo nekaj let v preteklost, vidimo, da smo imeli največ težav pri javljanju na razpise zato, ker nismo imeli pripravljenih projektov. Tako je bilo pri plazu v Veliki Štangi, pa tudi pri razpisu za sofinanciranje vrtca, kjer posledice čutimo še danes. Izkušnje iz prejšnjega mandata nas učijo, da moramo biti na razpise pripravljeni, zato smo tudi podali predloge za pripravo dokumentacije za omenjene projekte.

Investicije v letu 2023

Avtor članka: Občinska uprava

KOMUNALNA INFRASTRUKTURA ZA OBMOČJE OPPN ŠM_40 – SEVERNI DEL

V sklopu investicije se je izvedla gradnja ceste, meteorne in fekalne kanalizacije, vodo voda, javne razsvetljave, telekomunikacijskega in elektro omrežja. Namen operacije je bil izboljšati komunalno infrastrukturo, ki bo omogočala razvoj podjetništva na območju. Operacija se je financirala s pomočjo EU, Evropskega sklada za regionalni razvoj (www.eu-skladi.si) in Republike Slovenije.

Izvajalec gradbenih del: Trgograd, d. o. o.
Nadzor nad izvajanjem gradbenih del: Pino, d. o. o.

Projektant: Jukum, d. o. o.

Izdelovalec DIIP: GEIDA, d. o. o.

Vrednost investicije: 389.032,60 EUR (z DDV)

- Projektna dokumentacija: 9.333,00 EUR
- Investicijska dokumentacija (DIIP): 3.477 EUR
- Gradbena dela: 368.170,59 EUR
- Nadzor nad izvedbo gradnje: 8.052 EUR

SANACIJA LOKALNE CESTE 208151 VOLČJA JAMA–JASTREBNIK–OBOLNO IN JAVNE POTI 709601 ŠTRUS–ZALOKAR–BOBNE–VOLČJA JAMA PO POPLAVAH

Izvajalec: Trgograd, d. o. o.

Višina investicije še ni dokončna, saj je potrebno na lokaciji sanirati še plaz, ki ogroža stanovanjsko hišo.

Lokalna cesta 208151

Javna pot 70961

SANACIJA VODOTOKOV

Sanacija Črnega potoka

SANACIJA CEST PO IZGRADNJI OPTIČNEGA OMREŽJA IN VODOVODA NA OBMOČJU KS ŠTANGA

Financiranje izvedbe s strani investitorja v optično omrežje

UREDITEV SOKOLSKEGA IGRIŠČA

SANACIJA KRIŽIŠČA JP 709571 VINTARJEVEC–ŠUŠTAR IN LC 208221–ČRNI POTOK–SIM.–M. GORIČICA

Izvajalec: Trgograd, d. o. o., v okviru koncesijske pogodbe rednega vzdrževanja cest
Vrednost investicije: 2.193,56 EUR brez DDV

POSTAVITEV VAROVALNIH OGRAJ (956 m)

V okviru koncesijske pogodbe rednega vzdrževanja cest.

Vrednost investicije: 29.745,28 EUR brez DDV

Varovalne ograje so se postavile:

- na Leskovici (ob javni poti 710861 Leskovica–Javorje–Debeče) v dolžini 360 m,
- na Jelši, pod cerkvijo (ob lokalni cesti 208211 Velika Kostrevnica–Liberga–Tisje) v dolžini 232 m,
- na Dvoru (ob javni poti 709411 Lupinica–Jagodnik–Vrata) v dolžini 12 m,

- na Bukovju (ob lokalni cesti 426113 Stranje–Kopačija–Mala Kostrevnica) v dolžini 60 m,
- pred Gradiščem pri Litiji (ob lokalni cesti 208101 Gradiške Laze–Mamolj) v dolžini 92 m in
- v Gozd - Reki (ob lokalni cesti 208181 Štrus–Reka–Veliko Trebeljevo) v dolžini 200 m.

SANACIJA PLAZU V VELIKI ŠTANGI

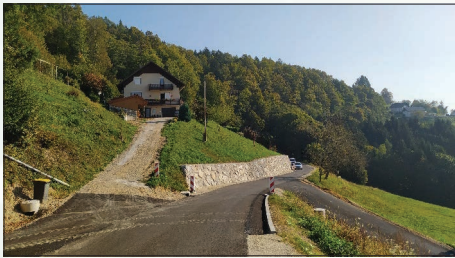
Začetek del: februar 2023

Konec del: julij 2023

Vrednost investicije: 382.405,81 EUR z DDV (od tega Ministrstvo za naravne vire in prostor 307.398,89 EUR)

Izvajalec gradnje: Trgograd, d. o. o.

Sanacija je potekala ob občinski javni poti JP 709881 Gozd - Reka–Velika Štanga v dolžini 260 m na podlagi sanacijskega elaborata (PZI), ki ga je izdelal Geotrias, d. o. o., Dimičeva 14, 1000 Ljubljana. Projekt je vključeval izgradnjo kamnite zložbe na zgornji strani javne poti v dolžini 126 m ter izvedbo zložbe ter ureditev odvodnjavanja na spodnji strani ceste, pri dovozu k stanovanjskemu objektu Velika Štanga 4.

DOGRADITEV IN OBNOVA VODOVODA RAČICA–VELIKA ŠTANGA

Začetek del: maj 2022

Konec del: oktober 2023

Vrednost investicije: 306.550,84 EUR brez DDV (od tega Ministrstvo za naravne vire in prostor 107.459,00 EUR)

Izvajalec: KSP Litija, d. o. o.

Investicija je obsegala izgradnjo novega tlačnega voda v dolžini 1.600 m in novega oskrbovalnega cevovoda v dolžini 1.100 m v naseljih Račica in Velika Štanga, obnovo vodohrana v Veliki Štangi z vgradnjo regulacijske ter merilne opreme, vključitev v sistem daljinskega nadzora, obnovo črpališča Račica ter izgradnjo novega elektro priključka za potrebe vodohrana Velika Štanga.

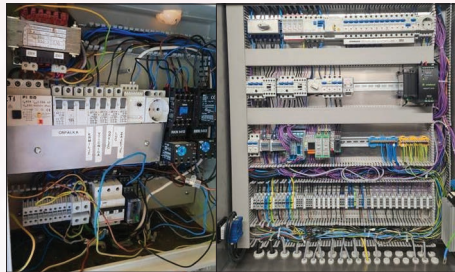
IZVEDBA REGULACIJE IN KRMILJENJA (TELEMETRIJA) NA VODOHRANIH JAVNIH VODOVODOV LESKOVICA–VRATA, VINTARJEVEC–DOM TISJE, GRADIŠKE LAZE–SPODNJA JABLANICA IN VINTARJEVEC – VAS

Začetek del: april 2023

Konec del: november 2023

Vrednost investicije: 44.966,57 EUR brez DDV

Izvajalec del: KSP Litija, d. o. o.

OBNOVA FASADE NA MEDGENERACIJSKEM SREDIŠČU JAVORJE

Začetek del (gradnja): avgust 2023

Zaključek del (gradnja): september 2023

Vrednost investicije (gradnja, nadzor): 47.911,14 EUR z DDV (od tega sredstva Eko sklada 7.818,63 EUR)

Izvajalec gradnje: Anmax, d. o. o., Litija

Z obnovo fasade na Medgeneracijskem središču Javorje se je zaključila sanacija nekdanje podružnične šole. Nov ovoj z debelo izolacijo bo omogočal večjo energetske učinkovitost stavbe in še prijetnejše okolje vsem, ki objekt uporabljajo.

PRENOVA SISTEMA OGREVANJA IN PREZRAČEVANJA V KULTURNEM DOMU ŠMARTNO

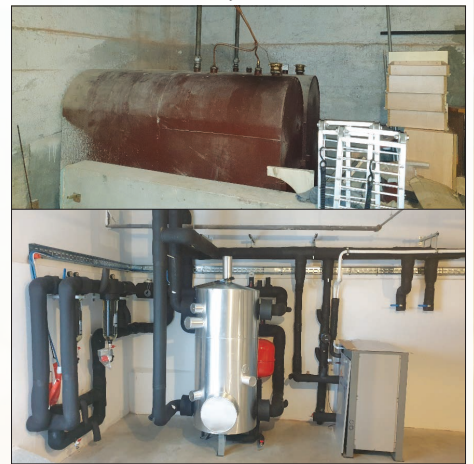
Začetek del (gradnja): maj 2023

Zaključek del (gradnja): avgust 2023

Vrednost investicije (izdelava vrtine, gradnja, nadzor): 139.129,27 EUR (od tega sredstva ESRR 52.000,00 EUR)

Izvajalec gradnje: Klimatik, d. o. o., Ljubljana

V Kulturnem domu Šmartno se je v poletnih mesecih obnavljal dotrajan sistem ogrevanja in prezračevanja. Z investicijo bo dosežena večja energetska učinkovitost stavbe. Peč na kurilno olje je zamenjala toplotna črpalka voda voda, v celoti pa so bile obnovljene tudi vse strojne instalacije. Investicijo delno financira Evropski sklad za regionalni razvoj (52.000,00 EUR) preko poziva LAS Srce Slovenije.

Naj bodo tvoje misli pozitivne,
saj se bodo spremenile v besede.
Naj bodo tvoje besede pozitivne,
saj se bodo spremenile v dejanja.
Naj bodo tvoja dejanja pozitivna,
saj bodo odražala tvoje vrednote.
Naj bodo tvoje vrednote pozitivne,
saj bodo postale tvoja usoda.

Gandhi

Vsem občanom v letu 2024 želimo
obilno veselja, zdravja in medsebojnega
sodelovanja.

Uprava Občine Šmartno pri Litiji

Občina Šmartno pri Litiji

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja

Ponoven poziv gospodinjstvom na območju krajevnih skupnosti Štangarske Poljane in Zavrstnik

Zadeva: Imenovanje odborov krajevnih skupnosti Štangarske Poljane in Zavrstnik

Spoštovani!

Na podlagi Odloka o ustanovitvi in pristojnosti odborov krajevnih skupnosti na območju Občine Šmartno pri Litiji (Uradni list RS št: 16/04 in 36/19) ponovno pozivamo k podaji predlogov kandidatov za člane odborov zgoraj navedenih krajevnih skupnosti.

Kandidatom, ki so svoje kandidature oddali že v roku prvega poziva, ni potrebno ponovno pošiljati svojih kandidatur.

Odbor posamezne krajevne skupnosti ima pet članov, ki jih imenuje in razrešuje občinski svet na predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja (v nadaljevanju komisija) izmed prebivalcev posameznih krajevnih skupnosti.

Kandidaturo za člana odbora krajevnih skupnosti lahko vložijo vsak posameznik, ki ima stalno prebivališče v krajevni skupnosti, za katero kandidira, in je volilni upravičenec.

Funkcija člana odbora krajevne skupnosti je častna. Mandat članom odborov poteče s potekom mandata članom občinskega sveta.

Vaše kandidature pričakujemo najkasneje do **22. 1. 2024**. Pri

kandidaturi morajo biti navedeni naslednji podatki: ime in priimek ter stalno prebivališče kandidata, EMŠO in izjava kandidata, iz katere je razvidno, da upravnemu organu dovoljuje preverjanje svojega stalnega prebivališča ter obstoja volilne pravice iz javnih evidenc.

Kandidatura se vložijo pisno pri Komisiji za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji.

Obrazec za kandidaturo se nahaja na uradni spletni strani Občine <https://obcina.smartno.si/aktualno/>.

Številka: 031-1/2023-87

Datum: 20. 11. 2023

Lep pozdrav

Predsednica Komisije za mandatna vprašanja,
volitve in imenovanja:
Veronika Jesenšek

Učinkoviti in uspešni ukrepi v letu 2023

Avtor članka: Franc Props, poslanec Državnega zbora Republike Slovenije

Ključni nalogi, ki smo si ju v Gibanju Svoboda zadali po državnozbornih volitvah, sta bili vrnitev normalnosti in odprava krivica. Zaradi široke podpore na volitvah se je koalicija zavezala tudi izvedbi reform, ki se jih politika pred tem ni zmoгла ali upala lotiti dve desetletji. Tako obsežne spremembe terjajo svoj čas.

Več kot pol milijarde evrov je bilo razdeljenih gospodarstvu, vodimo socialni dialog, dvakrat smo uskladili plače v javnem sektorju, spreminjamo zdravstveni sistem, sprejeli smo prvi korak k ukinitvi dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, brezposelnost je nizka, usklajujemo socialne transferje. Tudi

novembra sprejeti proračunski dokumenti za prihodnji dve leti jasno kažejo našo zavezo, usmerjeno v izpolnjevanje potreb ljudi. Ob zagotovljenih sredstvih za obnovo po poplavih in razvoj posebno pozornost namenimo skupinam državljanov, ki so najranljivejši, hkrati pa razvojna sredstva dajemo za zeleni prehod in blaženje energetske krize. Občine bodo dobile zgodovinsko visoko povprečnino v višini 725 EUR na prebivalca, s čimer bodo lahko več denarja namenile investicijam in razvoju.

Umaknili smo politiko iz RTV in Slovenske tiskovne agencije ter uredili dolgotrajno oskrbo. Slednje ni uspelo nobeni vladi in nobenemu parlamentu do sedaj. Vlada, ki jo vodi Gibanje Svoboda na čelu z dr. Robertom Golobom, bo vedno delala za skupno dobro, za izboljšanje kakovosti življenja v Sloveniji, ne pa za posamezne zasebne interese tistih, ki si prizadevajo za privatizacijo javnih sistemov ali sledijo zgolj kratkoročnim ozkim populističnim interesom.

Naj navedem nekaj konkretnih podatkov. Na področju energetike je s kapico pri cenah energije poskrbljeno, da energetske draginje nismo občutili tako močno kot v drugih državah. Ukrepi, namenjeni mladim

in družinam, so marca prinesli za 10,3 % zvišane otroške dodatke, državne štipendije, subvencije malic in kosil ter denarne socialne pomoči. Dvignil se je tudi prag za upravičenost do denarne socialne pomoči. Nadarjeni in delovni mladi, ki izhajajo iz revnejših družin, imajo sedaj možnost hkratnega prejemanja državne in Zoisove štipendije. Prav tako bodo otroci, katerih starši se nahajajo v 5. dohodkovnem razredu, upravičeni do brezplačne malice. Dvig minimalne plače za 100 EUR neto, ki sedaj znaša 878 EUR neto, pomeni, da več kot 30 tisoč ljudi živi dostojneje. Novo povišanje minimalne plače pričakujemo januarja 2024. Upokojevcem s sprejetjem predloga sprememb zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju namenimo dodatnih 100 mio EUR, kar bo bistveno prispevalo k izboljšanju njihovega socialnega položaja. Vpeljana je zagotovljena vdovska pokojnina v znesku, ki trenutno znaša 657,75 EUR. Delovni invalidi, ki delajo za skrajšani delovni čas in se bodo upokojili od 1. januarja 2024 dalje, bodo imeli zvišano osnovo za odmero pokojnine. Pri odmeri pokojnine bo upoštevan dohodek, ki bi ga prejeli, če bi delali za polni delovni čas. Zagotovili

smo zimski letni dodatek za upokojene za leto 2023, ki bo znašal 40 % letnega dodatka in bo decembra izplačan v enakih razredih kot letni dodatek. Izpolnjujemo koalicijsko zavezo, da bo starostna pokojnina s polno pokojninsko dobo do konca leta 2023 znašala 700 EUR. Januarska uskladitev pokojnin za 8,2 % bo hkrati najvišja uskladitev pokojnin do sedaj. V DSO je omejen dvig oskrbnin za 4,5 %. Povečanju ponudb dostopnih stanovanj za mlade in najranljivejše z gradnjo javnih stanovanj je bilo letos namenjenih 25 mio EUR, v naslednjih letih pa bo ta znesek še enkrat višji – torej 50 mio EUR. Po poplavah je bilo za oškodovance izplačanih 420 mio EUR.

Še veliko je za postoriti v prihodnje. Obnova po poplavah ne bo ustavila razvojnih projektov. Delovanje se bo odvijalo na vseh področjih, vendar to ne bo zmanjšalo naše pozornosti pri skrbi za najranljivejše. Želim vam mirne in lepe prihajajoče pra-

znike ter veliko osebnega zadovoljstva in uspehov v letu, v katerega vstopamo. Kot vedno vabljeni, da se obrnete name pre-

ko elektronske pošte, telefona (041 636 160) oziroma osebno v poslanski pisarni v prostorih Občine Litija (po predhodni najavi).

Po letu dni: intervju z našim županom, Blažem Izlakarjem

Vprašanja postavila: Katarina Kragelj

Naš župan, Blaž Izlakar, je bil moj učenec in opraviti intervju z njim je moja zelo zanimiva naloga in izkušnja. Deliva si spomine na njegovo mladost v šoli Šmartno, njegove sošolke in sošolce, na neko obdobje, ki je v vseh nas pustilo nepozabne spomine. Ob njegovih lanski zmagi na volitvah sem si dejala: »No, še mlajšega župana bomo dobili, njegova naloga ne bo lahka, a verjetno čuti voljo in veselje do opravljanja tega dela.«

Lepo te pozdravljam, Blaž, in hvala, ker si boš vzela čas in odgovoril na vprašanja o stvareh, ki najbrž zanimajo vse naše občanke in občane.

Pred lanskimi volitvami me je na tvoji predstavitvi navdušilo tvoje resno, odločno razmišljanje o načrtu dela za prihodnost v naši občini, hkrati pa si bil vljuden in priazen ter predvsem realen. Ali lahko rečeš, da poleg odgovornosti, resnosti do dela do županovanja čutiš tudi veselje?

Pozdravljeni, najprej lepa hvala za povabilo. Čas je nadvse primeren, bližam se prvi obletnici županovanja, tako da je gradiva za pogovor dovolj. Če se vrnem k vprašanju, po mojem mnenju odgovornost prevladuje. Izjemno težko bi namreč trdil, da tudi po enem letu čutim veselje do županovanja – sicer bi

se slišalo zelo poetično, pa vseeno. Ne me narobe razumeti, ne čutim obžalovanja, čeprav je bil začetek bistveno težji, kot sem si predstavljal. Dejstvo pa je, da bom bolj kot svojega uspeha vesel, če bo posledica moje zmage uspeh za razvoj občine v prihodnosti. Pride čas zmage, nekoč bo prišel tudi dan poraza. Ljudje smo namreč veliko bolj minljivi, kot si včasih priznamo, dosežki pa nemalokrat ostanejo in kljubujejo zobu časa.

Življenje se je tebi in tvoji družini po tem, ko si postal župan, najbrž precej spremenilo. Kako ste se ti in vsi tvoji navadili na nov način življenja?

Ni skrivnost, da sem v preteklosti že imel vpogled v življenje, ki ga prinaša funkcija župana, tako da so mi bile vsaj delno znane tako pozitivne, predvsem pa negativne posledice, ki jih taka funkcija prinaša. Lahko rečem, da je ravno zato vse skupaj vsaj malenkost lažje, čeprav seveda ne vedno. Zato mi je bilo izjemno pomembno, da smo bili v družini, predvsem s soprogo, enotni glede moje odločitve, preden sem jo javno oznanil. Zdi se mi, da je tako lažje premagovati ovire, ki prihajajo in pritičejo funkciji, ki jo sedaj opravljam. Je pa res, da sem imel sam takrat, ob začetkih očetovega mandata, kot najstnik drugačno izkušnjo, morda bolj negativno, zato namenjam posebno pozornost, da svojim hčerkam še pogosteje razlagam, zakaj se kakšna stvar sliši ali zgodi. Otroci stvari dojemajo drugače in ne pravijo zaman, da v politiko otrok ne gre vpletati.

Kako doživljaš svoje županovanje? Imaš občutek, da je to tvoje poslanstvo? To te sprašujem zato, ker, ko govorimo o poslanstvu, človek res z veseljem, srcem opravlja svoje naloge in mu ni težko.

Ne bi ravno rekel poslanstvo, po moje bi to zvenelo preveč samozavestno. Mislim, da poslanstev ni. Sam bolj razmišljam, da ima vsak človek kombinacijo lastnosti, ki nam na določenih mestih pridejo prav. To nas dela

različne in kot take primerne za različne vloge. Zanimivo je, da sem kar nekaj časa vztrajno trdil, da udeleževanje v politiki ni smiselno in da sam ne bi nikoli kandidiral. Kasneje v življenju ugotoviš, da nas pred odločitvami večinoma vodi strah, kaj bo, kaj bodo rekli, in ravno to morda krči izbiro ljudi, ki v politiko vstopijo. Vsak od nas ima na voljo nekaj časa, da nekaj naredi za skupno dobro – lahko ga izkoristimo, lahko ne. Veselje do opravljanja vloge izhaja iz osebne odločitve, da kandidiram, na to namreč ni vplival nihče drug. To mi pomeni največ, saj name nihče ne vrši pritiska ali kakorkoli vpliva, tako da sem nenazadnje za dobre in slabe odločitve odgovoren sam. Politike sem se lotil povsem apolitično. V Sloveniji sta samo dve občini, ki imata izvoljena župana brez lastne liste, ena od teh je občina Šmartno pri Litiji. Menim, da vsi, ki sta nam cilj napredek in skupno dobro, lahko sodelujemo ne glede na sicer različna prepričanja. Zdaj sem v funkciji župana, čas pa bo pokazal, ali sem se odločil prav oziroma predvsem ali so imele volilke in volilci prav.

V letu dni si najbrž, upam, že dobil pohvale za svoje delo. Katera tvoja dobra dela širrom občine smo ljudje opazili?

Pretiranih pohval po slabem letu niti ne pričakujem, saj sem šele dobro pričel spoznavati in razumevati svojo novo službo. Je pa res, da sem takoj naredil določene spremembe pri načinu dela svoje ekipe, predvsem pa pri delu, ki se navezuje na podajanje informacij o našem delu. Izjemno pomembno mi je

namreč, da javnost ve, kaj počnemo, da smo na voljo za vse informacije glede napredka na posameznih področjih. Splošno mnenje glede javne uprave pogosto ni preveč pozitivno. Sam po enem letu lahko povem, da imam okoli sebe dobro ekipo, ki želi pokazati rezultat. Ne bojimo se ovir, nedosegljivih ciljev si vsaj zaenkrat na srečo ne zadajamo. Če se bo pokazalo, da pri kakšnem projektu pač ne bo šlo, bom to tudi povedal. Kdor dela, greši. Upam, da nam vsako leto uspe premakniti kakšen mejnik, predvsem pa delček za delčkom graditi uspešno zgodbo naše občine.

Si bil v tem letu deležen tudi že kakšnih kritik? Kakšen je tvoj odziv nanje? Si se vedno pripravljen pogovoriti in najti najlažje, skupne rešitve?

Dejstvo je, da je bil rezultat volitev izjemno tessen. Zavedam se, da sem imel že v kampanji in na začetku mandata tako podpornike kot seveda tudi kritike. Po objavi rezultatov sem v nagovoru dejal, da toliko prijateljev verjetno ne bom imel nikoli več. Zato se trudim dokazati, da mislim resno in da je moj motiv dobro delo ter rezultati. Ves čas razlagam, da so pri meni zaželeni pobude, ki uresničujejo željo po izboljšanju predvsem širše skupnosti. Individualne želje in pobude, ki jih ljudje predlagajo in bi koristile predvsem samo njim, pri meni niso zaželeni. Srečo imam, da ljudje večinoma to že vedo, in teh niti ni veliko. Je pa res, da, ko ljudem poveš, da nekaj ni možno, navadno niso preveč navdušeni. Nekateri cenijo iskrenost, pridobiš pa seveda tudi nasprotnike.

Če se navežem na tvoj program in to, kar si želel, da bo drugače, moram pohvaliti obveščeno. Kogar zanimajo opravljena dela, zlahka najde informacije na občinski spletni strani, na Župan pred mikrofonom, v Krajevni novicah. Pa bi te vseeno vprašala, kaj je bilo v minulem letu narejeno in realizirano v celotni naši občini? Je bil program realiziran, je bilo narejenega kaj več? Resnično menim, da je informiranost glede dela občinske uprave osnovni pogoj, da ljudje pridobijo zaupanje v naše delo. V kolikor tega ni, lažje do izraza pridejo ljudje, ki z namenom ustvarjanja napetosti radi delijo dezinformacije. Glede realiziranih projektov v tekočem letu je v tej številki Krajevni novic objavljen članek, tako da vas, da se ne bom ponavljal, preusmerjam nanj. Glede mojega programa sem na nekaterih področjih dosegel premik, na nekaterih še ne. Prepričan sem, da me na nekaterih področjih čakajo ovire, ki morda ne bodo premostljive, a jih bom tudi ustrezno pojasnil. Moja osebna želja je, da bi mi uspelo do konca mandata ustvariti dolgoročno vizijo razvoja občine, ki bi pokazala, na katerih področjih lahko v naslednjih letih pričakujemo premike. Zaenkrat je v mojem mandatu na tem področju storjenega malo, ker zaradi miru ne želim obljubljeni ljudem projektov, ki ne bodo izvedeni.

Finančno poslovanje občine je zahtevna in odgovorna naloga. V tem mesecu imamo občanke in občani možnost, da damo predloge za porabo denarja v občinskem proračunu. Imaš občutek, da se bomo odzvali ali bo šel predlog mimo nas? Prav tako me zanima, kako posluje naša občina, kako je s krediti, povprečninami? Si kdaj zaskrbljen zaradi finančnega stanja? Kako je s prijavi za evropska sredstva?

Verjamem, da bo tudi s strani občanov prišla kakšna pobuda za porabo sredstev, ki bo seveda vzeta na znanje. Izkušnja preteklega leta je, da so svetnice in svetniki dobrega seznanjeni s problematiko njihovih območij in se takšna pobuda navadno podvaja, tako da zanje že vemo. Je pa res, da podpiram sodelovanje, in prav je da se ljudje aktivno vključujejo predvsem z dobrimi predlogi za nadgradnjo skupnosti. Odgovori glede poslovanja Občine v teh časih so nehvaležni, predvsem zaradi nenehnih podražitev, ki smo jim v zadnjem letu priča. Sicer bomo v letu 2024 deležni dviga povprečnine na do sedaj najvišjo raven, kar absolutno pozdravljam. Smo pa v pogovorih z ostalimi županji in župani enotni, da bo nadaljevanje rasti osnovnih stroškov lahko privedlo do situacije, ko bo občina postala le servis, za nove investicije veliko denarja posledično ne bo ostalo. Zato smo, ko je govora o novih investicijah, tudi v ostalih občinah priča zadolževanju. Zadolženost naše občine je zmerna, smo nekje v zlati sredini. Je pa res, da, ko bomo izvajali investicijo gradnje vrtca, bomo seveda potrebovali nov kredit, ki nas bo na lestvici dvignil na višja mesta. Glede črpanja evropskih sredstev se nahajamo na koncu prejšnje finančne perspektive in na začetku nove. Tako točnih in jasnih usmeritev, na katerih področjih bo denar na voljo, še ni. Poskušamo se pripravljati vnaprej in zagotoviti zadostno število projektov, ki bi ustrezali morebitnim merilom razpisov evropske komisije, saj bo ob gradnji vrtca lastne vire težko zagotavljati.

Začetki šmarskega vrtca so bili v združenem, sedanjem kulturnem domu in pred skoraj petdesetimi leti je bil zgrajen vrtec, ki še danes služi svojemu namenu. A žal otroci in zaposleni že dolga leta delajo v dislociranih enotah. Sedaj že vrsto let kot prostovoljka poučujem angleščino otroke v starejših skupinah in vem, kako prizadevne in dobre vzgojiteljice in pomočnice imamo, zato mislim, da bi bilo prav, da bi bili pod isto streho. Povej mi, Blaž, kaj misliš, da je bilo v dolgih letih narejenega narobe, zakaj se ni problem premajhnega vrtca rešil že prej? Mislim, da je prav, da se iz preteklih napak tudi česa naučimo.

Vrtec je trenutno najbolj pereč problem v naši občini, mislim, da se s tem bolj ali manj vsi strinjamo. Trenutno programe nemoteno izvajamo, letos na srečo čakalni seznam ni dolg. Glede na to, da zadnjih nekaj let podrobno spremljam delovanje vrtca, z izjemo oddaljenejših lokacij, sem bil preko svojih otrok vključen v skoraj vse oddelke. Mirne

vesti lahko izrazim, da zaposleni delajo vse, kar je v njihovi moči, da je našim malčicam in malčkom lepo ne glede na prostorske ali drugačne stiske. Na tem mestu jim lahko ponovno izrečem pohvalo za njihov trud in delo. Nikakršna skrivnost ni, da si želimo, da bi lahko delovali v novem objektu, ki je bližje sodobnim standardom. Kar sem zagovarjal tudi v svojem programu, pa je, da moramo iskati rešitev, ki bo hkrati rešila tudi problem šolske kuhinje in jedilnice. Jasno je, da bi bilo lažje delati majhne korake, toda sedaj smo na točki, ko moramo nekaj korakov preskočiti. Načrtovanje takšnega objekta vseeno ni lahka naloga, pred nami je odločitev, ki jo lahko kasneje obžalujemo in terja kar nekaj poguma. Ne morem in tudi ni moje mesto, da pavšalno ocenjujem, kaj vse je šlo narobe. V letih občine je bilo marsikaj storjeno na drugih področjih, vrtec je celostno ostal nerešen. Menim, da smo sedaj na točki, ko ni več možnosti, da bi problem odložili v prihodnost.

Sva pri vrtcu in tvojemu županovanju. Kaj je bilo v tem letu že narejenega za nov vrtec? Kje se bo gradil in kdaj približno? Bo stari vrtec za svoj petdeseti rojstni dan mogoče doživel obnovo? Ker, če sem prav razumela, bo novi vrtec premajhen in bodo oddelki v starem ostali?

Na začetku mandata sem pričel z obnovo pogajanj za odkup zemljišča pri OŠ Šmartno, ponovno smo soočili naše argumente. Lahko rečem, da sta zmagala razum in skupna želja po iskanju najboljših rešitev za dobrobit kraja. Kot smo javnost že seznanili, smo podpisali pogodbo in v letošnjem letu že nakazali prvi obrok za nakup zemljišč. Izdelali smo predinvesticijsko zasnovo, ki je primerjala obe možni varianti, in v tem dokumentu je jasno prikazano, da je varianta pri šoli ustrežnejša in ne navsezadnje tudi smotnejša, če upoštevamo še potrebe šole. Vzporedno smo pričeli s sestanki na ministrstvu glede subvencioniranja projekta iz naslova subvencije, prejete leta 2021. Ne bom lagal, trenutno ne kaže najboljšo, upam, da nam na koncu uspe obdržati sredstva, namenjena našemu vrtcu. Moram pa omeniti dobro delo in trud našega poslanca g. Franca Propsa, ki vseskozi bdi nad dogajanjem in tudi na višjih nivojih daje vedeti, da gre za sila pomemben in nujen projekt za našo občino. Vrtec Ciciban vidim pri OŠ Šmartno, upam, da ga bodo tudi ostali odločevalci. Za stavbo starega vrtca posledično zaenkrat načrtov še ni. Novi objekt pa predvideva zadostne kapacitete, tako da razen oddaljenejših enot, ki ostajajo zaradi želje po razvoju tamkajšnjih skupnosti, v starem vrtcu oddelkov ni predvidenih.

Velik problem v naši občini je odlagališče Rakovnik. Občasno ga obiščem in žal mi je te pokrajine, ki je lepa, a zelo ranjena. Vem, da se v zadnjem času tam nekaj dogaja. Nam lahko poveš, kaj in kako bo v prihodnje.

Na novembrski seji so nas med drugim obiskali predstavniki Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, ki so se vljudno ponudili, da predstavijo potek projekta sanacije odlagališča Rakovnik. Moram priznati, da smo bili vsi prijetno presenečeni, da je vlada v proračunu za leti 2024 in 2025 namenila sredstva za sanacijo odlagališča. Po besedah ge. Podlipnik lahko pričakujemo razpis za izbiro izvajalca in dokončanje projekta v letu 2024. Sam bi bil glede na preteklo izvajanje del na projektu pri napovedih sicer bolj previden. Bom pa seveda izjemno zadovoljen, če bo projekt končan v navedenem roku, tako da pozdravljam ambiciozno zastavljeno časovnico. Če želite osebno mnenje, bi želel sanacijo Rakovnika na način, da se odpadki odstranijo, tega pa predvideni projekt žal ne predvideva.

V tem letu je bilo v naši občini zelo veliko dogodkov, nekaj že tradicionalnih, nekaj novih, na katerih se občanke in občani srečujemo, povezujemo, pogovarjamo. Sama sem aktivna v nekaj društvih in odborih in pohvalila bi tvoj odziv na prošnje in želje, čeprav res sodelujemo šele dobro leto. Misliš, da je sodelovanje z organizacijami in društvi v občini dobro? Ali lahko nekatera društva upajo na svoje, ustreznejše prostore? Kaj bi rad, da se izboljša? Kaj bi pohvalil?

Skozi celotno udejstvovanje v politiki zagovarjam, da je temelj skupnosti človek in ne infrastruktura. Ljudje smo tisti, ki dajemo življenje kraju, in ravno društva so priložnost za druženje, delo, medgeneracijsko izmenjavo izkušenj ter prenos znanja. Zato društvom namenjamo kar nekaj naše pozornosti in srčno si želim, da se bo to obrestovalo. Tudi pogled na proračun hitro pokaže, da je družbenim dejavnostim tako ali drugače namenjena glavnina proračuna. Mislim, da društva delujejo dobro, v vseh si želijo, da bi privabili tudi naslednje generacije, ki bodo nadaljevale in nadgradile začetno delo. Glede društvenih prostorov menim, da mora občina zagotavljati primerne prostore po svojih zmožnostih, pričakujem pa tudi korekten odnos in zavedanje, da so ti prostori skupni. Moj namen je vsako leto korak za korakom delati izboljšave, seveda pa to ne pomeni, da je rešitev za vse probleme možna. Ravno dobro delo društev, večja interakcija med ljudmi lahko hitreje privede do nesoglasij, ki pa jih bomo, upam, hitro reševali. Glede dogodkov smo letos začrtali okviren program, ki bo, upam, v naslednjih letih privabil tudi občane, ki si jih še v večji meri želim na naših dogodkih. Zdi se mi, da je bil odziv letos dober, toda cilji vendarle morajo biti visoki.

Vem, da v enem letu ne moreš narediti vsega, uresničiti vseh želja in hotenj, zato me zanima, kakšni so tvoji realni načrti za prihodnje leto?

Ravno želja po realizaciji »vsega« me morda včasih še pripelje v težave. Vodi me izjemna

želja, da storim in rešim vse izzive, na katere naletim. Po enem letu lahko rečem, da se začenjam zavedati, da na hitro vsega ne bom rešil. Za naslednje leto imamo zastavljen ambiciozen proračun, ki ga lahko občanke in občani tudi vidijo na naši spletni strani. Upam, da bo sprejet konec letošnjega leta, tako da lahko že na začetku naslednjega leta začnemo s trdim delom izvajanja nalog in projektov, ki jih je občinski svet sprejel in potrdil.

Kaj pa do konca tvojega mandata? Misliš, da boš uspel uresničiti svoj program, ki si nam ga predstavil, preden si bil izvoljen? Katere naloge se ti zdijo uresničljive in za katere je potreben daljši čas? Imaš svojo vizijo občine čez deset, dvajset let?

Nekatere projekte v programu že izvajamo, nekaterih še ne. Obljubim lahko, da se bom po najboljših močeh trudil slediti smernicam programa, za katerim še danes stojim. Vseeno bi bilo nespametno izjaviti, da bom v štirih letih izvedel celoten program. Če pogledamo projekt vrtca, smo storili veliko, toda sam bom zadovoljen, ko bo objekt stal. Točnega odgovora, kdaj, pa ne morem ponuditi, ker bi bilo neodgovorno. Hkrati me nikakor ne bo strah priznati poraza pri kakšen projektu, če se bo izkazalo, da ni izvedljiv. Glede vizije občine čez dvajset let sem previden. Izjemno me skrbi naraščanje stroškov gradnje osnovne infrastrukture in cen nepremičnin. Če želimo, da generacije za nami ostanejo v teh krajih, bo verjetno to za nas predstavljal največji izziv, ki ga bo v prihodnosti potrebno rešiti.

V naši občini je malo industrije, velik razvoj je bil v zadnjih letih na področju malih podjetij. Kakšno je tvoje sodelovanje z njimi? Po drugi strani pa ima naša občina prelepe koticke v naravi, vredne ogleda in doživetij, bogato gostinsko ponudbo, grad Bogenšperk, kjer se celo leto veliko dogaja, domačo cerkev in še veliko podružničnih cerkva, ki so prav tako zanimive in vredne ogleda. Ali bi lahko še več naredili za promocijo celotne občine v smislu turizma?

V preteklosti sem že povedal, da imamo izjemno močno bazo podjetnikov, ki dobro delajo. Temu pritrjujejo tudi ekonomski kazalniki, saj je danes v naši občini že kar nekaj podjetij, ki imajo večji prihodek od prometa, kot ima Občina proračuna. Nekatera podjetja nudijo stimulatивно okolje, posledično se danes mladi lahko odločijo za dobro kariero v domačem okolju, kar morda pred leti ni bilo tako samoumevno, saj smo bili zelo odvisni od vožnje v Ljubljano. Danes mlajšim vedno več pomeni čas, zato se razmere spreminjajo. V kolikor se bo več ljudi odločalo za delo v domačem kraju, lahko upam tudi na prebujanje lokalnih središč, česar si izjemno želim. Občina je v preteklosti že vlagala v infrastrukturo na območju industrijskih con in moja želja je, da s tem nadaljujemo. Kot ste omenili,

imamo na območju občine raznovrstno ponudbo, ki nudi vse pogoje za rast na področju turizma. Upam, da v prihodnosti ponudbo dodatno obogatimo z izgradnjo hotela na Bogenšperku. Vsekakor pa veliko pričakujem tudi od našega zavoda Javni zavod Bogenšperk, ki je letos pričel pisati novo zgodbo in za katerega upam, da bo postal pomemben vezni člen pri rasti turizma v šmarski občini.

V preteklosti se je veliko govorilo o prevelikosti občinskih prostorov v knjižnico na trgu, češ da je bolje, da so prostori v središču kraja. Občanke in občani si verjetno želimo obdržati knjižnico tam, kjer je, v spodnjih prostorih si prostore delita dve šmarski društvi. Ali nam lahko poveš, kako je sedaj s temi načrti? Ali bi društva lahko dobila svoje prostore tudi v obnovljenem kulturnem domu? Kako poteka njegova obnova in ali bo v celoti zaključena?

Občinska uprava deluje po ustaljenem urniku, enkrat tedensko v poznem popoldanskem času, zato po mojem mnenju lokacija knjižnice ni primerna za občinske prostore, saj bo v popoldanskih urah, ko se trudimo kraj oživiti in vanj pripeljati obiskovalce, prazna. Temu nasprotujem in menim, da moramo v tej zgradbi ponuditi vsebino, ki živi tudi v popoldanskih in večernih urah ter bo predstavljala socialno vozlišče kraja. Stavbi bomo z manjšimi popravki skušali urediti boljšo funkcionalno podobo, zaenkrat društva v stavbi seveda ostajajo. Prenova kulturnega doma trenutni stoji, uspeli smo zaključiti projekt prenove ogrevanja. Naši naporji so trenutno usmerjeni v reševanje etažne lastnine z ostalimi lastniki stanovanj v zgradbi. V naslednjem letu imamo v proračunu zagotovljena sredstva za izdelavo projektne dokumentacije, ki bo osnova za pridobitev gradbenega dovoljenja.

Človek vsakodnevne napore zdrži, če poskrbi zase, za svojo dušo in telo, kot pravijo. Verjetno večino svojega prostega časa preživiš s svojo družino in psičko. Katere priložnosti dejavnosti pa so samo tvoje, kaj rad počneš?

Tako je, časa pri vseh opravilih ne ostaja veliko, če se da, ga izkoristim in sem doma. Za hobije, ki bi bili trenutno samo moji, pa zaenkrat še ni časa. Ne dvomim, da nekoč vendarle bo.

Veliko vprašanj je še, a jih bova prihranila morda za intervju ob letu osorej, če se strinjaš? Najlepša hvala za ta pogovor in izčrpne odgovore. V prihajajočem letu 2024 ti želim, da bi bil zdrav, srečen in pogumen na svojih poteh. Ostani prijazen, nasmejan in veder. Takega te poznam.

Hvala vam za lepe želje, upam, da bom v enem letu ustvaril dovolj materiala za nov intervju. Vsem bralkam in bralcem na tem mestu želim lepe praznike in predvsem osebnega miru ter sreče in zadovoljstva.

Donacija robotov Fischer Technik podjetij Kovikor in Kopit

Avtorji članka: učitelj Samo Škrabanja in učenci izbirnega predmeta robotika

Konec preteklega šolskega leta smo na pobudo gospoda Bojana Lupšeta pričeli s sodelovanjem med šolo ter podjetjema Kovikor in Kopit. V obeh podjetjih se zavedajo pomena predstavitve zaposlitvenih možnosti, razvoja kraja in podjetja, vlaganja v mlade itd. Izrazili so zanimanje za naše potrebe in nam donirali robota Fischer Technik, ki sta odlična za učenje robotike.

Pri izbirnem predmetu robotika rešujemo izzive, kako usmerjati robota, ga premikati in z njim iskati predmete, zaznavati barve in svetilnost itd. Znanje učencem omogoča razvijanje sposobnosti za delo v skupini, programiranje in prilagajanje spremem-

bam na veliko področjih. Učenci so z navdušenjem pričakovali in sprejeli robota. Podjetjema se iskreno zahvaljujemo in se veselimo sodelovanja v prihodnje, ko ju bomo obiskali ter od blizu spoznali.

Klišejevski vstop v zimo

Avtorica članka: Živa Bučar

Študijsko in šolsko leto sta že v polnem teku in z njima tudi Kliše z vse bolj zimsko obarvanimi aktivnostmi.

Na začetku meseca smo na Klišaju letos ponovno barvali kamenčke za ekološko humanitarno akcijo Manj svečk za manj grobov. Namen akcije je, da denar, ki bi ga sicer zapravili za nakup sveč ali plastičnega cvetja, raje namenimo v dobrodne namene in tako prispevamo k reševanju življenj. V zameno za prostovoljni prispevek darovalci prejmejo zastavico sočutja, obarvan kamenček ali lesen okrasek, s katerim se lahko poklonijo pokojnim. Na stojnici na pokopališču v Šmartnem pri Litiji in na Libergi se je zbiralo prispevke za defibrilator, namenjen PGD Liberga. Na obeh pokopališčih skupaj je bilo doniranih rekordnih 2660 EUR! Hvala koordinatorkam, prostovoljcem, skavtom Litija 1 in vsem, ki ste namenili prostovoljne prispevke.

2. 11. smo v naših prostorih organizirali že drugo delavnico ustvarjanja domačih deodorantov letos, pri čemer smo izdelali različno dišeče deodorante, parfume in olja za lase. 24. 11. smo ob vinu ustvarjali na platnih v sklopu dogodka Paint and wine.

Do 28. 11. je bil naš klub tudi zbirno mesto daril, ki ste jih lahko darovali v sklopu akcije Božiček za en dan. Hvala vsem, ki ste se odločili nekomu polepšati božič.

23. 12. odhajamo na adventni izlet v Gradec, vse prijave so trenutno zapolnjene, lahko nam pišete za uvrstitev na čakalno listo. 26. 12. se lahko na sedež kluba pridete pogret in obuditi svoje brbončice s Klišehačkom!

Naše projekte, dogodivščine in prihodnje dogodke lahko spremljate na naši Facebook strani na povezavi <https://www.facebook.com/klise.klub/> ali na naši spletni strani. Ob tem vse študente ali dijake, ki bi želeli soustvarjati dogodke v lokalnem okolju, vabimo, da stopijo v kontakt z nami in postanejo del ekipe! Komaj čakamo na nova skupna doživetja.

ŽIVE JASLICE NA JAVORJU

Uprizoritev svetopisemske zgodbe s prikazom ljudskih običajev bo v ponedeljek, 25. decembra 2023 ob 17. uri,

na igrišču pri gasilskem domu Javorje.

Prisrčno vabljeni!

Kulturno društvo Javorje in PGD Javorje

Spoštovane občanke in občani!

Čestitamo vam ob prazniku dneva samostojnosti in enotnosti.

V novem letu naj vas povezujejo lepe misli in iskrene želje.

Želimo vam vesele božične praznike, ter veliko zdravja in sreče v letu 2024.

OO SLS Šmartno pri Litiji

70 let Glasbene šole Litija - Šmartno

Avtorica članka: Brigita Šuler

Glasbena šola Litija - Šmartno v letošnjem šolskem letu praznuje 70. obletnico obstoja. Neprekinjeno deluje od leta 1953 in v vseh teh letih se je pod odličnim vodstvom preteklih ravnateljev nenehno razvijala. Od prvih prostorov v Kmetijski zadrugi Litija, prostorov v Osnovni šoli Litija, do prostorov nekdanje kaznilnice in kasneje v prostorih Predilnice Litija. Kljub nenehnim selitvam in brez samostojnih prostorov se je glasbena šola širila v smislu števila učencev in inštrumentov, ki smo jih poučevali.

Leta 2014 smo po šestdesetih letih končno dobili svoje prostore, ki so opremljeni v skladu s standardi in normativi za delo glasbene šole. Lahko bi rekli, da smo celo zažareli od ponosa in veselja ob selitvi, za kar smo predvsem Občini Litija in Občini Šmartno pri Litiji neizmerno hvaležni.

Glasbena šola Litija - Šmartno predstavlja čudovit in zelo povezan kolektiv, ki šteje 22 strokovno izobraženih učiteljev in tri tehnične delavce. Ob popolnih delovnih pogojih smo lahko navdse ustvarjalni in se lahko v polni meri posvetimo našemu poslanstvu – poučevanju mladih. Po velikosti je naša glasbena šola med najmanjšimi v državi, po uspehih naših učencev na mednarodnih in državnih tekmovanjih pa zagotovo ena naj-

uspešnejših. Predvsem v zadnjem času je kar nekaj naših učencev dosegalo absolutna prva mesta v svojih kategorijah, kar dokazuje, da naši učitelji delajo predano in strokovno. V vseh letih smo na profesionalno pot poslali zelo veliko mladih glasbenikov, ki so danes vrhunski umetniki, ki delujejo doma in v tujini. Naši učitelji se zavedajo predvsem tega, da s svojim prijaznim in strokovnim delom vplivajo na izobrazbo lokalne skupnosti, ki se s pomočjo vseh nas bogati.

V zadnjih dveh letih smo s pomočjo soglasja Ministrstva za vzgojo in izobraževanje dosegli 14 oddelkov oziroma 213 učencev individualnega pouka. To je vsekakor uspeh, saj smo s tem olajšali organizacijo dela vseh zaposlenih, pouk inštrumenta pa lahko ponudimo še več domačim otrokom. Naša glasbena šola je tudi med redkimi izjemami, ki se lahko pohvali tudi z oddelkom za ples. V krasni plesni dvorani in pod strokovnim vodstvom izkušene učiteljice lahko učencem ponudimo najboljše možne pogoje na področju plesne izobrazbe baleta, sodobnega plesa in plesne pripravnice.

Sicer pa naše poslanstvo ni le vzgoja profesionalnih glasbenikov, temveč s svojim delom navdušiti odlične poslušalce glasbe in poustvarjalce glasbe, ki bodo s svojo ustvarjalnostjo in glasbeno kulturo doprinesli okolju, v katerem živijo, zato se s svojimi učenci z veseljem udeležujemo prireditve v občinah Litija in Šmartno pri Litiji in kot najvišji glasbeno-kulturni steber v Litiji ustvarjamo kvalitetne glasbene zgodbe, ki bodo obogatile kulturni utrip v kraju. Prepričana sem, da nam bo s srčnim pristopom, pozitivno klimo in prijaznimi odnosi med vsemi deležniki vzgojno-izobraževalnega procesa še naprej uspevalo.

Naš visok jubilej bomo proslavili z velikim slavnostnim koncertom, ki bo **20. decembra ob 18. uri** v Športni dvorani Litija. Za ta poseben dogodek pripravljamo poseben program, na katerem bodo nastopili vsi naši orkestri in stalne komorne zasedbe. Pihalni orkester in godalni orkester bomo združili v simfoničnega in v glasbi povezali tako instrumentaliste kot tudi naše mlade pevce in plesalce.

PGD Šmartno pri Litiji ob koncu leta

Avtor članka: PGD Šmartno pri Litiji

Spoštovani člani PGD Šmartno, krajanji, občani in podporniki!

Vsem omenjenim se iskreno zahvaljujemo za vso pomoč in sodelovanje v iztekajočem se letu.

Zahvaljujemo se vam za vse prispevke, donacije in ostale oblike pomoči, ki ste nam jih namenili v tem letu, priporočamo se seveda tudi v prihodnje. Vašo pomoč bomo glede na naše projekte, ki se bodo v prihodnjem letu zaključili, še kako potrebovali. Pri tem mislimo v prvi vrsti na nakup novega kombiniranega vozila, ki bo končan predvidoma spomladi 2024.

Hkrati vas obveščamo, da bomo tudi letos v drugi polovici decembra na vaše domove dostavili tradicionalne koledarje. Tudi letos bomo koledarjem priložili voščilo s prošnjo za pomoč pri doseganju naših ciljev. Na spodnji strani bo pripeta položnica/plačilni

nalog, s katerim nam boste tudi letos lahko namenili prispevek in tako pomagali pri razvoju našega društva. Nalog bo opremljen s posebno kodo, na podlagi katere boste plačilo lahko enostavno izvedli tudi s pomočjo mobilnih bančnih aplikacij.

V letu, ki prihaja, vam vsem skupaj želimo obilo zdravja, sreče, zadovoljstva, uspehov in naj vas občutek varnosti spremlja na vsakem koraku. Naj bo leto 2024 mirno in polno plodnega sodelovanja. Gasilci PGD Šmartno bomo tudi v prihodnjem letu v stalni pripravljenosti, seveda v upanju na čim manj posredovanj.

Članicom in članom našega društva se zahvaljujemo za vse vaše sodelovanje in požrtvovalnost. Še naprej ostanite zdravi, neustrahšni, pripravljeni, ustrežljivi in potrpežljivi.

Hvala lepa, srečno 2024 in NA POMOČ!

Aktivnosti PGD Primskovo

Avtor članka: PGD Primskovo

Mesec oktober je namenjen požarni varnosti. Tudi v našem gasilskem društvu smo imeli v zadnjih dveh mesecih polno aktivnosti. Naj začnem z najpomembnejšo pridobitvijo v našem okraju. To sta dva nova defibrilatorja, ki sta že v delujočem stanju in v primeru pomoči sočloveku pripravljena za uporabo. Enega smo namestili na Gornjem Vrhu 5 pri Marku in Tanji Kordiš. Drugi je nameščen na Obli Gorici 1a pri Roku in Tini Berdajs. Sredstva za nakup novih AED-jev so bila zbrana ob prvomajskem kresovanju, ki smo ga organizirali za krajane. Mi se že veselimo prihodnjega kresovanja, ko bomo ponovili zgodbo in tako morda v naslednjem letu namestili še dva AED-ja.

Konec meseca septembra smo imeli gasilke in gasilci gasilsko vajo »evakuacije podružnične šole Primskovo«. Zazvonili so pozivniki, gasilci smo se oblekli v zaščitne obleke in z zvočnimi signali odšli do podružnične šole, kjer je v dimu ostalo ujetih 11 učencev, njihova učiteljica in kuharica. Učenci so morali svojo učilnico zapustiti kar skozi okno. Ker pa so bili tam prisotni gasilci, je bil njihov prehod v varnih rokah. Še dobro, da je šlo samo za vajo, so pa otroci spoznali gasilce in njihovo delo – pomagati sočloveku.

15. 10. 2023 smo imeli dan odprtih vrat PGD Primskovo, ki smo ga letos poimenovali »Skupaj za zdravje in varnost«. Pri tem dogodku smo sodelovali s Krajevnim odborom Rdečega križa Primsko-

vo. Gostili smo osebje Centra za krepitev zdravja, ki deluje v okviru Zdravstvenega doma Litija. Pripravili so nam predavanje o zdravem življenjskem slogu in prikazali pomembne vaje za hrbtenico. V okviru dneva odprtih vrat smo pripravili pregled in servisiranje gasilnih aparatov ter obiskovalce povabili na ogled naše opreme, med drugim tudi vozil GVM in GV1.

27. 10. 2023 se je v mesecu požarne varnosti v društvu izvedla meddruštvena vaja skupaj s PGD Liberga. Izpeljana je bila na Obli Gorici, kjer smo imeli več ponesrečencev in en objekt, iz katerega je prihajal dim. Namen vaje je bil preizkus usposobljenosti bolničarjev, sodelovanje in pomoč obeh društev skupaj ter pregled delovanja hidrantnega sistema. Vsekakor so vaje dober pokazatelj naše ga znanja in usposabljanja, zato hvala občanom, da nam odstopite prostor oziroma predlagate, kje lahko izpeljemo vaje.

Vsako leto odbor za kulturo in šport pripravi Živ žav. Letos smo se odločili, da otrokom polepšamo njihove krompirjeve počitnice, zato smo Živ žav pripravili 28. 10. 2023 na temo noči čarovnic. Začeli smo z različnimi delavnicami, med drugimi tudi poslikavo obraza, ki je bila otrokom najbolj všeč. Nato smo odšli na daljši pohod. Ko smo se utrujeni vrnili nazaj, smo dobili dobro kosilo. Po kosilu se prileže malo počitka, zato smo si ogledali film. Po filmu smo imeli spet veliko energije, ki smo jo na lep sončen dan sprostili na igrišču, kjer smo se preizkusili v raznih igrah z žogo. Kaj kmalu se je stemnilo in takrat so po otroke prišli njihovi starši. Skupaj smo si ogledali še film preteklega Živ žava.

Ob koncu leta želimo izreči še iskreno zahvalo vsem, ki ste nam na kakršenkoli način pomagali pri našem delovanju. Hvala za sodelovanje, podporo in vse tople besede. Vsem vam želimo mirne in blagoslovljene božične praznike ter srečno v novem letu 2024.

Prvi gasilski vikend PGD Šmartno pri Litiji

Avtorji članka: Mentorji mladine PGD Šmartno pri Litiji

Vikend med 24. in 26. novembrom je bil za naše mlade gasilce pravi spektakel! Začelo se je v petek popoldan, ko so se mladi gasilci prikazali z najbolj raznolikimi potovalkami, pripravljene na gasilski »road trip«. In kje smo pristali? Nikjer drugje kot v gasilskem domu, ki je za nekaj dni postal naš dom.

Kombinacija 24 energičnih mladih gasilcev, sedmih mentorjev in štirih logistov je gasilski dom spremenila v pravo gasilsko vesolje. Celo spanje je postalo avantura! Ampak, hej, kaj bi bila gasilska izkušnja brez malo neprespanih noči?

Namen vikenda? Seveda, pridobiti čin pionir I. Med različnimi aktivnostmi, igrami in izobraževanji smo širili znanje o gasilstvu.

V soboto dopoldan smo dobili prav poseben obisk, sosednje gasilsko društvo PGD Litija z multistarjem. Dobesedno so nas dvignili v zrak!

Nedelja pa je prinesla kronski del vikenda – posebne majice! Da, te majice niso običajne. Z njimi smo se igrali umetnike in jih okrasili

s podpisi. Sedaj so naše pravo malo umetniško delo, spomin na vikend, ki ga nikoli ne bomo pozabili.

Hvala vsem, ki so pripomogli k tej gasilski poslastici, in seveda staršem, da so nam zaupali svoje mlade junake. In kaj pravite, bo ta gasilski vikend postal tradicija? Mi mislimo, da je odgovor preprost: absolutno da!

Pravniki
Po darilo v TIC Šmartno
STARETOV TRG 25

UNIKATNA IN UPORABNA DARILA LOKALNIH
PONUDNIKOV
INFO@BOGENSPERK.SI, 082.006.168

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK

**BOŽIČNO POPOLDNE NA
Bogenšperku**

Vabljeni!

**Nedelja, 17. 12. 2023
14.00-18.00**

**ŽVS Lipa Litija
Pritrkovalci Šmartin
Otroška božična pekarnica**

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK

FEJMIČI
GAŠPER BERGANT IN ŽAN PAPIČ
V KOMEDIJI

**SAMA STA
NAJBOLJŠA**

Fejmiči: sama sta najboljša

Avtorica članka: Tatjana Polanc Kolander

Komedija z Gašperjem Bergantom in Žanom Papičem
Četrtek, 21. december, ob 20.00, Kulturni dom Šmartno pri Litiji

O predstavi
Gašper Bergant in Žan Papič sta neutrudena duo, ki že več kot tri leta ustvarja enega najpriljubljenejših podkastov Fejmiči. Pri njihju so gostovala vsa največja imena slovenske estrade, kot so Damjan Murko, Miha Šalehar, Tomi Meglič, Lado Bizovičar, Magnifico in vsa ekipa jutranjega programa Radija 1 z Denisom Avdičem, in kljub temu so ljudje še vedno pisali »SAMA STA NAJBOLJŠA«. Vstopnice so na voljo prek spleta in na prodajnih mestih Eventima in v TIC Šmartno pri Litiji. Vabljeni!

Fotografska razstava Šport – naša dediščina, moja identiteta

Avtor članka: Javni zavod Bogenšperk

V torek, 7. novembra, ob 19. uri je bilo v Krajevni knjižnici Šmartno odprtje razstave 9. fotografskega natečaja z naslovom *Šport – naša dediščina, moja identiteta*. Natečaj razpisujejo Občina Šmartno pri Litiji, Knjižnica Litija in Javni zavod Bogenšperk.

Na natečaj se je letos odzvalo 19 avtorjev, od tega kar 13 mladoletnih, ki so skupaj poslali 50 fotografij. Med njimi je strokovna komisija v sestavi mag. Ana Kocjančič, Sonja Perme in Neža Dacar izbrala 19 del, po eno delo vsakega avtorja, ki so na ogled na razstavi v času odprtosti knjižnice še do 15. decembra. Razstavljajo: Aneja Ovnik Škoda, Danica Sedevec, Ema Celestina, Ema Zore, Gabriela Pivec, Gaja Trotovshek, Hana Selan, Helena Smrekar, Ivan Šircelj, Jernej Krenčan, Luka Tomažin, Martin Stopar, Neža Godec, Blaž Šircelj, Sara Medved, Tia Patricia Baš, Timotej Komljanc, Veronika Zore in Zoja Godec. Strokovna komisija se je soglasno odločila, da letos zaradi sodelovanja velikega števila mladih avtorjev, učencev OŠ Šmartno, ki so na natečaju sodelovali pod mentorstvom učiteljice Brigite Lindič, te še dodatno spodbudi k nadaljnjemu raziskovanju fotografskega medija in zato izjemoma podeli dve nagradi za zmagovalno fotografijo za mladega avtorja. Tako sta nagrado (vstopnico za družinski

ogled gradu Bogenšperk in knjižno nagrado) prejeli Hana Selan za fotografijo z naslovom *Most med naravo in človekom* ter Gaja Trotovshek za fotografijo *Trening s konjem 2*. Med sodelujočimi pa je komisija izbrala tudi zmagovalna dela. Tretjo nagrado v vrednosti 60 EUR je prejela Helena Smrekar za fotografijo *Krogli*, drugo nagrado v vrednosti 140 EUR je prejel Blaž Šircelj za fotografijo *Mimo šmarske cerkve* in prvo nagrado v vrednosti 200 EUR Jernej Krenčan za fotografijo *Above the hills*.

Na odprtju razstave je zbrane nagovoril tudi župan Občine Šmartno pri Litiji Blaž Izlakar, ki je poudaril pomen tovrstne ustvarjalnosti v občini, strokovne obrazložitve izbranih del pa je podala vodja strokovne komisije mag. Ana Kocjančič. Utemeljitev so objavljene na spletni strani www.bogensperk.si.

Orgelski koncert Ane Benedičič

knjižnica
gradu
Bogenšperk

6. 1.
2024 ob
18.00

JAVNI ZAVOD
BOGENŠPERK

Prižig lučk v Šmartnem

Avtor članka: Javni zavod Bogenšperk

V petek, 1. decembra, je Staretov trg v Šmartnem praznično zasijal. Prireditev, ki je naznanila pričetek veselega decembra, smo že ob 15. uri odprli z adventnim sejmom. Ob 17. uri se je pred knjižnico odvil kulturni program, v katerem so nastopili Otroški pevski zbor 2 OŠ Šmartno, učenci Glasbene šole Litija - Šmartno, plesalci plesnega društva NLP Litija ter vokalna skupina vzgojiteljic Vrtca Ciciban. Zbrane sta nagovorila ravnatelj OŠ Šmartno Tomaž Rozina in župan Občine Šmartno pri Litiji Blaž Izlakar, ki je ob pomoči najmlajših obiskovalcev tudi simbolično prižgal praznične lučke.

Občina Šmartno pri Litiji in Javni zavod Bogenšperk, ki sta adventni sejem s prižigom lučk pripravila, se zahvalujeta vsem sodelujočim na dogodku, ki so vsak po svojih močeh pomembno prispevali, da je prireditev lepo uspela, Barbari Dacar za okrasitev, vzgojiteljicam vrtca za razstavo otroških risbic, družini Berčon iz Jelše za darovano smreko in seveda vsem obiskovalcem, ki so prireditev obiskali v lepem številu in tako pripomogli, da je bil začetek decembra v Šmartnem res čaroben.

**Uredništvo
Krajevnih novic
želi vsem bralkam in bralcem
lepe božično-novoletne praznike
ter zdravo, srečno in uspešno
leto 2024**

Zavod Sopotniki se zahvaljuje partnerjem, prostovoljcem in donatorjem ter vošči lepe praznike.

Avtor članka: Zavod Sopotniki

Spoštovane občanke in občani, ob koncu leta se želimo v Zavodu Sopotniki iskreno zahvaliti našima partnerjema Občini Litija in Občini Šmartno pri Litiji za izkazano zaupanje in podporo pri izvajanju storitve brezplačnih prevozov za starejše. Brez pomoči občin ne bi mogli uresničevati našega poslanstva in pomagati starejšim.

Iskrena hvala vsem prostovoljcem, ki so v letu 2023 v enoti Sopotniki Litija in Šmartno pri Litiji opravili kar 1.612 prevozov. Hvaležni smo za vso skrbnost, prijaznost in toplino, ki so jo prostovoljci namenili starejšim, za njihovo točnost, odgovornost in strpnost v prometu. Zaradi predanega dela prostovoljcev starejši zaupajo v našo storitev.

Za nesebično podporo enoti Sopotniki Litija in Šmartno pri Litiji smo neizmerno hvaležni tudi donatorjem, katerih velikodušnost nam je omogočila kvalitetno organizacijo dela. To se je poznalo vsak dan na terenu, v našem prijaznem sprejemu starejših v naša vozila in dobri volji, ki smo jo delili med seboj na poti. Iskrena hvala

donatorjem: MIT-GS, d. o. o. – Okrepčevalnica Kuhla, Restavracija Mona Lisa, Barbka Smolnikar, s. p., Gostilna Kovač – Kovač Marko, s. p., Sovita, d. o. o., Gostilna pri Mačku, Matevž Sotenšek, s. p., MOL Slovenija, d. o. o., Matej Dobnikar, s. p. – Gostilna Sofija, Taverna Uroška, d. o. o. – Gostilna Krznar, Pekarna Adriatik, d. o. o. in Iliria I, d. o. o. – Pekarna Iliria.

Posebna zahvala gre tudi starejšim, ki so nas vsak dan navdihovali s svojo življenjsko močjo in modrostjo. Njihova družba je napolnjevala naše dni s toplino in smehom.

Vsem občankam in občanom želimo čarobne praznike in obilico medsebojnega razumevanja. Naj bo prihajajoče leto polno novih priložnosti, zdravja in uspeha.

Vrnitev Zvonariade

Avtorica članka: Katarina Kragelj

Več kot dvajset let smo se pevski zbori, ki v svojem imenu nosimo ime »zvon«, srečevali vsako leto v drugem kraju. Z epidemijo so se, žal, tudi ta srečanja končala. Na začetku letošnje jeseni pa smo doživeli prijetno presenečenje. MoPZ Savinjski zvon iz Šempetra v Savinjski dolini se je odločil, da bo srečanje obnovil. In res, na sončno soboto, 25. novembra, smo se odpeljali v Savinjsko dolino k tem prijaznim, veselim ljudem.

Prvo srečanje je po dolgem času imele primeren naslov za jesenski čas: Večer pivskih in veselih. Nismo se zbrali še vsi zbori z imenom »zvon«, a srečanje je bilo res lepo. Koncert je potekal v cerkvi sv. Petra, pesmi so bile povezane s sv. Martinom, vinogradom, napitnicami. Prepevali smo Oktet Zibika, ki ga vodi umetniška vodja Martina Rančigaj Žabkar, MePZ Šentviški zvon, ki ga vodita Špela in Matevž Kink, MoPZ Savinjski zvon pod

*Ker v vsakem se letu nam vedno mudi,
ustavite čas vsaj za praznične dni.
Naj leto se staro tedaj poslovi,
s seboj pa odnese vse vaše skrbi.*

*Vesele božične praznike
in SREČNO NOVO LETO 2024
želimo občinski upravi, društvom,
občankam in občanom ter vsem, ki nas
podpirate in ste z nami na naših koncertih.*

*Pevke in pevci MePZ ZVON ŠMARTNO
z zborovodkinjo Marijo Celestina*

vodstvom Metke Jagodič Pogačar, uspešna sekcija Pevskega društva Šempeter Šansonet in MePZ Zvon Šmartno pri Litiji, ki ga vodi Marija Celestina. Na koncu sta v cerkvi doneli skupni pesmi, Premrlova Zdravljica in Slomškova Vinska trta.

Gostitelji so se potrudili in nam pripravili druženje, na katerem se je pelo iz srca. Pevke in pevci, stari znanci, smo bili veseli srečanja. Ko bo v deželo prišla pomlad, pa se bomo odpravili na sever naše domovine, na našo naslednjo Zvonariado.

Knjižnica Litija

Avtorica članka: Aleksandra Mavretič

POTOPISNO PREDAVANJE OD LIZBONE DO SANTIAGA

Popotnik Zoran Furman že več kot 18 let potuje po svetu, najbolj se ga dotaknejo zgodbe otrok, če le lahko, jih vzame za lokalne vodiče, saj radi hodijo s turisti, da se učijo jezikov. V decembru nam bo predstavil portugalsko romarsko pot od Lizbone do Santiaga, ki jo je prehodil v 24 dneh. Ko je prvič prehodil Camino, je izbral francosko pot do Santiaga de Compostela. Vsaka pot Camina ustvari svojo zgodbo, vabimo vas na potopis z Zoranom Furmanom v torek, 12. 12., ob 19. uri v Knjižnico Litija.

BEREMO GORE: DUŠAN ŠKODIČ, TRIGLAV JE NAŠ

Knjižnica Litija skupaj s Planinskim društvom Litija ob 130. obletnici ustanovitve Slovenskega planinskega društva, predhodnika PZS, pripravlja srečanje z avtorjem knjige Triglav je naš. Dušan Škodič je napisal več del o gorah in planinstvu, nepričakovano odkritje obsežnega izgrajenega arhiva v Innsbrucku leta 2021 je omogočilo osvetliti zgodovino našega planinstva in alpinizma, saj je bil celoten stari arhiv iz časa SPD uničen v požaru leta 1958, ko so pogoreli prostori PZS. Najbolj preseneča informacija, da je bil SPD na začetku skoraj tri leta podružnica nemško-avstrijskega planinskega društva DÖAV.

Več pa v Knjižnici Litija v sredo, 13. decembra, ob 19. uri.

BOŽIČNI MOTIVI, RAZSTAVA VEZENIN

Šmarske vezilje so se skozi leta dokazale s pridnostjo, vztrajnostjo in velikim bogastvom idej in izdelkov, ki krasijo cerkve in naše domove. Božične vezene, ki jih bodo predstavile na razstavi, so s tisoči metrov nitk povezane zgodbe o naši tradiciji in kulturi. Vabljeni v Knjižnico Šmartno v petek, 15. decembra, ob 18. uri. Razstava bo na ogled do 10. 1. 2024.

PRIBLIŽEVANJA: RAJMOND DEBEVEC

Najprimerneje je leto končati z gostom – svetovnim prvakom. Rajmond Debevec je zgled trdega dela in treningov, saj je pri 60. letih znova postal svetovni prvak. Avgusta letos je v azerbajdžanski prestolnici pokoril vse svoje mednarodne tekmece in z maksimalnimi 600 zadetimi krogi ubranil zlato s svetovnega prvenstva v južnokorejskem Changwonu 2018. V svojo vitrino je dodal sedmo kolajno s svetovnih prvenstev, v njej pa je tudi izjemna kolekcija 28 kolajn z evropskih prvenstev ter 27 zmag na tekmah za svetovni pokal. V svoji dolgoletni uspešni karieri je prejel tri olimpijske medalje, postal svetovni, evropski in državni prvak v streljanju z malokalibrsko in veliko kalibrsko puško. V Kulturni center Litija bo prišel v ponedeljek, 18. decembra, ob 19. uri.

PRAVLJIČNI URICI Z JELKO JANTOL

Predsednica društva LILA je napisala in ilu-

strirala svojo prvo slikanico. Najmlajšim jo bo predstavila na decembrskih pravljinih uricah v Knjižnici Litija v torek, 19. 12., in v Knjižnici Šmartno v četrtek, 21. 12., obkrat ob 18. uri. Vabljeni!

VOŠČILO

*Jelka izbrana.
Praznik za vrati diši:
luč, knjige, nasmeh.*

Lepe praznike vam voščimo in veliko sreče ter zdravja v letu 2024, vaša Knjižnica Litija.

NAPOVEDUJEMO ZA JANUAR: PRIBLIŽEVANJA Z LUKO JEZERŠKOM

Luka Jezeršek, vodja kuhinj, mojster kuharstva in sommelier 2. stopnje skupaj z vodjo kulinarike Ano Šušteršič že od študijskih let bogati jedilnike Jezeršek gostinstva. Podjetje ima bogato zgodovino; v letu 1975 sta ga z gostinsko dejavnostjo in cateringom osnovala Franci in Sonja Jezeršek skupaj z Alenko Lipovec, s sinovi pa sta leta 1994 začela graditi Hišo kulinarike Jezeršek. Leta 2007 so dejavnost razširili na Dvor Jezeršek, ki ga vodi Luka Jezeršek. Bogato tradicijo združujejo z novimi vsebinami: s hotelom, gostilno, restavracijo in izobraževalnim središčem Akademija Jezeršek. Luka Jezeršek je od leta 2015 sodnik v Masterchefu Slovenija. V letu 2024 bodo predvajali jubilejno 10. sezono. Srečanje s poznavalcem visoke kulinarike in gastronomije, ki je postal tudi televizijska zvezda, bomo pripravili v sredo, 24. januarja, ob 19. uri v modri sobi litijskega kulturnega centra.

JOŽE POTISEK st., Liberga (Jelša 23)

Avtor članka: Društvo LILA

Ob izidu kataloga 7. slikarska pot z naslovom Čebelarstva pravda se je pojavil tiskarski škrat in izpustil zapis pogovora s čebelarjem Jožetom Potiskom st. Društvo LILA se po tej poti opravičuje za pomoto ter objavlja manjkajoči zapis v krajevnem glasilu.

V osnovni šoli v Kostrevnici smo imeli učitelja Staneta Vukšiniča, ki je bil učitelj za razredni pouk ter ljubiteljski čebelar. Za čebelarstvo je navduševal tudi učence. Ko sem bil star 10 ali 11 let, je imel učitelj en čebelji roj odveč. Prosil sem očeta, da mi naredi kranič (manjši čebeljak), ker mi je učitelj ponudil roj. Oče je pristal, jaz pa sem postal čebelar, saj sem imel svoje čebele. O čebelarstvu nismo vedeli nič. Po maši je oče spraševal Majčevega ata, kako se »rihtajo« čebele, ter mi domov prinesel sveže informacije. Tako sem vsako nedeljo dobil nove napotke. Tisto leto je bilo posebno, ker se je iz istega roja pojavil še nov roj. Oče je izdelal še en kranič, tako da

sem imel že dva. Kasneje mi je Majčev ata podaril prvi pravi čebelji AŽ panj, nato pa še enega Bric iz Jablanice. Panje sem imel kar na parni (sušilnica sadja), doma pri Mežnarju. Pomagal mi je tudi brat Frenk, ki je pozneje tudi čebelaril na svojem vikendu. O čebelah sem se veliko naučil tudi od učitelja B. Koleša na kmetijski šoli. Pri novi hiši sem zgradil nov čebeljak ter pozimi preselil čebele. Panje sem kupoval v Mizarstvu Litija, ker so bili kvalitetni, ter povečeval čebele družine. Satnice sem kupoval pri Medexu.

Sedaj imam pri hiši dva čebeljaka, v Zgornjih Jelenjah še enega ter še dva prevozna čebeljaka na prikolicah. Medtem

sem naredil tudi kvalifikacijo NPK, kar pomeni za poklicnega čebelarja. Pri nas dobite lipov, cvetlični, gozdni, kostanjev, hojev in smrekov med. Nekaj let sem gojil tudi čebelje matice. To dejavnost sem opustil, ker je zmanjkovalo časa. Najboljšo letino sem imel leta 2004, ker je nadpovprečno medilo, saj sem natočil nekaj več kot 2000 kilogramov različnega medu. Ker sem že upokojenec, je čebelarstvo postalo moj način življenja. Ko sem prvi čebelah, izginejo vse skrbi ter začasno minejo vse bolezni. P. S. Čebelarstva anekdota – Ko se prvi čebelar pohvali, da je to leto že točil med, ga »pohecamo«, da je točil »cukr«, ker »fovšarija« ne da miru.

Obvestila

Avtorica članka: Mihaela Amršek, Društvo diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji

MERITVE krvnega sladkorja, krvnega tlaka, holesterola, trigliceridov in kisika bodo v sredo, **3. 1. 2024, v društveni pisarni od 8.00 do 10.00.**

PLAVANJE IN VADBA v bazenu Pungrt, Šmartno pri Litiji, bosta vsako sredo od **16.00 do 17.00.**

TELOVADBA v Športni dvorani Litija bo od **18.30 do 19.30.**

KUHARSKA DELAVNICA *Božične slaščice za sladkorne bolnike* bo v torek, **19. 12. 2023, ob 15.00** v Mestnem muzeju Litija. Vodila jo bo Darja Cotar Seibert, urednica portala Zdravo in slastno.

GLEDALIŠKA PREDSTAVA *Avdicija* v režiji Jurija Zrneca bo v Špas Teatru Mengeš **18. 12. 2023.**

POHODI v januarju 2024 se bodo organizirali vsak četrtek glede na vremenske razmere.

SVETOVNI DAN SLADKORNE BOLEZNI, SVETOVNI DAN OZAVEŠČANJA O SLADKORNI BOLEZNI – 14. NOVEMBER 2023

Tudi v letošnjem letu smo v tednu dneva sladkorne bolezni pripravili različne aktivnosti, ki so zaznamovale 14. november. Z modrimi obročki, ki so svetovni simbol sladkorne bolezni, smo okrasili obe občini, v katerih delujemo. Osvetlili smo tudi po en objekt v vsaki občini modro in na terenu izvajali meritve krvnega sladkorja. Člani društva smo se odpravili na tradicionalni pohod ob svetovnem dnevu sladkorne bolezni pod Gorjance, na Machovo učno pot. Ker je pot dolga 8 km, smo se vključili v Velikem Slatniku in pot skrajšali glede na to, da je bila pot ob obilici padavin v preteklih dneh zelo razmočena in spolzka. Toda pohodniki smo vedno primerno obuti in opremljeni. Po Machovi poti skozi gozd nas je spremljala lokalna vodička, članica Društva Machova dediščina pod Gorjanci, in oživel pomembno zgodbo iz preteklosti o vizionarski družini Mach in njeni zapuščini.

Vsem bralcem
glasila Krajevne novice

želimo lepe božične praznike,
veliko zdravja in družinske sreče
ter uspešnih dni v prihajajočem
letu 2024.

Društvo diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji
Mihaela Amršek, predsednica

Johann Mach, izobražen humanist in poznavalec naravoslovja, je leta 1862 kupil graščino v vasi Veliki Slatnik in se tja preselil s svojo družino. V deželo je vnesel veliko novega znanja o sadjarstvu, kmetijstvu, vrtnarstvu in tudi čebelarstvu. Na Machovem hribu je gojil sviloprejk, do takrat pri nas neznane metulja, azijskega svilnatega prelca, jamamaja. Njegov sin Ernst je bil znanstvenik, fizik in filozof svetovnega formata. Po njem se imenuje Machovo število, ki ga običajno uporabljamo za opis hitrosti letal (Mach). S povestjo Zakleti oreh, vezano na Machovo prelepo in v ljubezni nesrečno hčerko Wilhelmino, vstopa v povezavo z Machovimi tudi večni gorjanski popotnik in pripovednik Janez Trdina. Po smrti staršev je upravljala graščino hči Marija in jo nato prodala svojemu stricu Merklu, ta pa jo je podaril v dober namen šmihelski župniji z željo, da bi se s tem denarjem zgradila šola za uboge in bolne deklice iz Velikega Slatnika in okolice Novega mesta. V tistem času ni nobena deklica hodila v šolo. V stavbi je še danes šola. Spremljalo nas je tudi sonce in temu primerno vzdušje. Zadnje postajališče je bilo sotočje treh studencev, kjer so nam člani društva Machova dediščina zakurili ogenj in nam postregli s čajem, kavo in medenjaki. Ko smo se vzpenjali na hrib do Machove graščine, smo obiskali tudi vaško pokopališče, kjer počivata Johann in njegova žena Josephine Mach. Graščino so zaradi dotrajanosti leta 1990 podrli. Ostal je le del obokanega graščinskega hleva, ki so ga kasneje obnovili. V skrbno urejenem ambientu smo se pred odhodom domov malo okrepčali in podružili. Zopet smo se prepričali, da naša Slovenja ni samo lepa, temveč ima tudi bogato zgodovino, ki je mnogim Slovencem še neznana.

Novice iz DU Šmartno

NA OBISKU

Prelepa je ta Jablaniška dolina, poje pesem. »Vse najboljše, draga mama,« pa so zapeli domači Bajčevi Milki iz Gradiških Laz, ki je praznovala 95. rojstni dan. Njen pripomoček je le ena palica, ki ji nudi oporo za stabilno hojo.

Ga. Milka je praznovala svoj praznik 23. 11. 2023. Iz DU Šmartno sva jo obiskali prostovoljki ga. Silva in jaz na sveže sobotno jutro. Slavljenka in njen sin Stane sta naju lepo postregla. Urica je hitro minila ob prijetnem klepetu. Obiščite svoje starejše, ni treba veliko časa, naj bo jesen življenja prijetna v krogu domačih ljudi.

Milena Mrzel

NA OBISKU PRI NAŠIH JUBILANTIH

V mesecu novembru 2023 smo obiskali nekaj članov projekta Starejši za starejše, ki so praznovali visoke jubileje, vendar za-

radi covida ni bil primeren čas za obiske. 6. 11. 2023 smo prostovoljci Matija Smrekar, Nada Pintar in Ančka Ulčar obiskali g. **Leopolda Lavriha** iz Podroj 5, Šmartno pri Litiji. Pričakal nas je na vhodu nasmejan, čil in je še v zelo dobri kondiciji. S sinom Tadejem, ki z družino sedaj živi doma, sta nas povabila v hišo, kjer smo mu s skromnim darilom letos čestitali za že 93. rojstni dan. Ob kavici in dobrotah smo veselo poklepetali in se zanimali, kako preživlja čas. Povedal je, da še z veseljem postori kaj okrog hiše, ročno pokosi travo. Kar mu ostane časa, ga nameni tudi branju knjig. V sobi smo videli veliko omaro naloženih knjig, omenil je, da je te že vse prebral. Vsak teden komaj čaka tedenske časopise – Družino in še kaj. Skratka, ni mu dolgčas.

Mimogrede sta minili dve uri in smo se morali posloviti. Zaželeli smo mu še veliko zdravih in srečnih let.

21. 11. 2023 sva prostovoljca Matija Smrekar in Ančka Ulčar obiskala tudi g. **Jožeta Vidica** iz Podroj 21, Šmartno pri Litiji, ki je letos praznoval že 91. rojstni dan. Sprejela naju je gospodinja, pospremila v kuhinjo, kjer je nasmejan pričakal jubilar. Za visoki jubilej sva mu čestitala s skromnim darilom in zaželela še mnogo let. Pridružil se nam je še gospodar Ludvik in smo ob dobrotah in

kavici pokramljali. Jubilarita sva povprašala, kako je kaj z zdravjem. Povedal je, da delati ne zmore več, vendar da je pri teh letih človek zmožen še normalno funkcionirati, pa tudi ni kar tako. Zahvalila sva se, da sta si gospodarja vzela čas za naš obisk in jubilarantu zaželela še veliko zdravja in srečnih let.

Ančka Ulčar

Nobena noč ne more
ugasniti določenih misli
in nič jih ne more izbrisati.
In zato obstaja odločitev,
da zmoremo dati sebi svetlobo
in si upati **BIŤI SREČEN.**

Blagoslovljene božične praznike in
srečno, zdravlja polno novo leto
2024 želimo članicam in članom,
občinski upravi, društvom ter vsem
ostalim občankam in občanom.

Društvo upokojencev
Šmartno pri Litiji

Iz dela OZRK Litija

Avtorici članka: Danica Sveršina in Irena Videc

LETOVANJE SOCIALNO OGROŽENIH OTROK NA DEBELEM RTIČU V ČASU JESENSKIH ŠOLSkih POČITNIC

Na osnovi razdelilnika RKS je v času jesenskih počitnic od 28. 10. do 4. 11. 2023 z namenskimi sredstvi FIHO in donatorskimi sredstvi Radio 1 brezplačno letovalo 14 otrok z našega območja. Predloge so nam posredovali KORK. Strokovne službe so za otroke na tedenskem preživljanju počitnic pripravile pester animacijski program, ki spodbuja nova spoznanja, smeh in sprostitve, številne ustvarjalne delavnice, športne igre, štafetne igre, kopanje v notranjem bazenu, vodno aerobiko, raziskovanje morske obale, raziskovanje naravnih lepote in kulturne dediščine, zabavo z glasbo ter plesom in še in še.

LETOVANJE SOCIALNO OGROŽENIH STAREJŠIH

V Zdravilišču RKS na Debelem rtiču je v terminu od 24. 11. do 1. 12. 2023 brezplačno letovalo 12 starejših z našega območja. Z vrstniki iz vse Slovenije so uživali v plavanju, druženju, zabavi, učenju, vodni aerobiki, jutranji telovadbi in sprehodih. Letovanje socialno šibkih starejših je bilo omogočeno z namenskimi donatorskimi sredstvi. RKS OZ Litija projekt »Zdravstveno letovanje starejših in invalidnih oseb« namenja starejšim, ki so primerne zdravstvenega stanja in nimajo ustreznih materialnih sredstev, da bi si to lahko v celoti zagotovili sami. Prepričani smo, da tudi na ta način prispevamo k dvigu kvalitete življenja vse večjega števila starejših na našem območju.

KRVODAJALSTVO

Letošnja tretja redna krvodajalska akcija je potekala 22. in 23. 11. 2023 v Osnovni šoli Gradec v Litiji. Krvodajalske akcije še vedno potekajo prilagojeno, torej s predhodnim naročanjem krvodajalcev. Krvodajalske akcije se je udeležilo 187 krvodajalcev, ki se jim zahvaljujemo za udeležbo in darovano kri. Med njimi so štiri darovali prvič. Zahvaljujemo se tudi Osnovni šoli Gradec za sodelovanje pri uspešno izvedeni krvodajalski akciji.

1. DECEMBER – SVETOVNI DAN BOJA PROTI AIDSU

Ob svetovnem dnevu boja proti aidsu se v Območnem združenju Rdečega križa Litija že vrsto let pridružujemo globalni kampanji, ki se je začela leta 2005 z geslom »Držimo obljubo – ustavimo aids«. Izbrano vsebino v Sloveniji dopolnjuje geslo »Univerzalni dostop in človekove pravice«. Aids ogroža ljudi po vsem svetu in ni samo problem okuženih in bolnih, ampak je svetovni globalni problem, ki se lahko dotakne vsakogar izmed nas. HIV okužba je velikokrat posledica nevednosti, neznanja in neodgovornosti. Tudi letos smo v Gimnaziji Litija postavili stojnico z letaki in brošurami o zdravem načinu življenja in preventivi.

VOŠČILO

Leto se počasi zaključuje,
zato vam želimo
vesel božič in vse dobro v letu 2024.

RKS Območno združenje Litija,
predsednica Danica Sveršina s prostovoljci

Razvojni center Srca Slovenije

RAZVOJNI CENTER
SRCA SLOVENIJE

DEVELOPMENT CENTRE
OF THE HEART OF SLOVENIA

Avtorica članka: Jasna Presečki

BODIMO TRAJNOSTNI TUDI V TEH PRAZNIČNIH DNEH

Pred nami je najlepši praznični mesec in nedvomno se ga že vsi veselimo, saj prinaša obilico veselih trenutkov, druženj, novih načrtov in zaobljub ter lepih želja. Ne manjka niti prijetnih sprehodov po sejmih in okrašenih mestnih središčih, ki popestrijo hladne zimske dni. Ob teh prijetnih aktivnostih pa ne smemo pozabiti tudi na skrb za okolje in naravo. Problematike odpadkov se večina že zaveda, saj gre za pereč problem sodobne družbe, ki ga nekateri bolj ali manj uspešno rešujemo. Ločevanje in recikliranje odpadkov je delno že zasidrano v naši zavesti, medtem ko večji izziv predstavlja zmanjšanje količine odpadkov nasploh – to, da teh sploh ne ustvarimo.

Raziskave Evropske agencije za okolje nakazujejo pozitiven trend v recikliranju odpadkov in Slovenija je na zavirljivem drugem mestu, takoj za Nemčijo. Vendar ob previdnem branju statistike ugotavljamo, da so spremembe prepočasne in da še vedno ni recikliranih več kot polovica vseh nastalih odpadkov, hkrati pa se vsako leto odstotek nastalih odpadkov tudi povečuje.

Slovenija, skladno z direktivo EU o odpadkih in Uredbo RS o odpadkih, spodbuja preprečevanje nastajanja, ponovno uporabo, predelavo, recikliranje ter odstranjevanje odpadkov. Skladno z direktivo je bila izdana tudi publikacija za splošno javnost *Odpadki v Sloveniji*, saj ti postajajo eno najtežjih bremen okoljske politike v državi.

V Sloveniji od leta 2009 deluje Ljubljanski regijski center za ravnanje z odpadki (RCERO Ljubljana), ki je največji kohezijski projekt s področja okolja v državi in najsodobnejši objekt za predelavo odpadkov v Evropi. V njem predelujejo odpadke tretjine Slovenije. Ključno poslanstvo regijskega centra je, da iz mešanih odpadkov izločijo kar največ še uporabnih materialov oziroma surovin, iz ločeno zbranih bioloških odpadkov pa pridelajo kompost.

Na lokalni ravni se lahko s trajnostnimi praksami pohvalita občini Litija in Smartno pri Litiji, ki sta eni izmed 59 slovenskih destinacij, ki so v okviru Zelene sheme slovenskega turizma pridobile znak Slovenia Green Destination, torej destinacij, ki uresničujejo in spodbujajo trajnostni turizem ter s tem pozitivno vplivajo na naravno okolje, lokalno skupnost in gospodarstvo.

Razvojni center Srca Slovenije izvaja številne projekte, ki spodbujajo trajnost s področja turizma in podjetništva, kot so: HyPro4ST, ST3ER, Re-connect in Young GREEN entrepreneurs.

Kako pa lahko mi kot posamezniki, poleg ločevanja, poskrbimo za boljše ravnanje z odpadki?

- Zmanjševanje porabe in spreminjanje potrošniških navad.** To je ključno, saj zmanjšanje nakupov nepotrebnih predmetov ali izdelkov z veliko embalaže lahko zmanjša količino odpadkov že v izvoru. Z izbiro trajnostnih izdelkov, ponovno uporabo vrečk, steklenic in drugih predmetov ter zmanjševanjem embalaže pa lahko bistveno zmanjšamo količino ustvarjenih odpadkov.
- Razmislek o embalaži.** Podprimo proizvajalce, ki uporabljajo okolju prijazne materiale za embalažo, ali izberimo izdelke z manj embalaže.
- Zmanjševanje hrane.** Zmanjšajmo količine zavržene hrane z boljšim načrtovanjem obrokov in sprejemanjem praks za zmanjševanje odpadne hrane.
- Podpora industriji obnovljivih virov.** Podprimo in kupimo izdelke, ki izvirajo iz obnovljivih virov in so biološko razgradljivi.
- Zmanjševanje nevarnih odpadkov.** Pravilno odstranimo nevarne odpadke, kot so barve, pesticidi in baterije, ter tako preprečimo onesnaženje.
- Uporaba izdelkov z dolgo življenjsko dobo.** Namesto izdelkov za enkratno uporabo izbirajmo kakovostne izdelke, ki imajo daljšo življenjsko dobo.
- Ponovna uporaba.** Predmeti, ki se lahko ponovno uporabijo, naj ne končajo takoj v smeteh. Raziščimo možnosti popravila, doniranja ali prodaje predmetov, namesto da jih zavržemo.
- Recikliranje.** Poleg ločevanja odpadkov doma lahko posamezniki najdemo tudi možnosti za recikliranje drugih materialov, kot so elektronika, baterije, tekstil in podobno. Tudi naše lokalne skupnosti imajo programe za recikliranje tovrstnih predmetov.
- Kompostiranje.** Organski odpadki, kot so ostanki hrane, vrtni odpadki in papirnati izdelki, se lahko kompostirajo. Kompostiranje ne zmanjšuje le količine odpadkov, ampak tudi ustvarja koristen kompost za vrtnarjenje.
- Nakup v razsutem stanju.** Kupovanje izdelkov v razsutem stanju ali izdelkov brez nepotrebne embalaže je odličen način, s katerim zmanjšamo odpadke.
- Izobraževanje, ozaveščanje in sodelovanje v lokalnih akcijah čiščenja.** Širjenje ozaveščenosti o pomembnosti ravnanja z odpadki lahko privede do sprememb vedenja večjega števila ljudi. Sodelovanje v lokalnih akcijah čiščenja, izobraževalnih programih ali promociji trajnostnih praks pa pomaga ustvariti večji učinek.
- Podpora trajnostnim praksam.** Podprimo podjetja in organizacije, ki si prizadevajo za trajnostne prakse ravnanja z odpadki.

Tudi tako lahko spodbudimo večje spremembe v širši skupnosti. Na teh temeljih vas vabimo, da vsak pri sebi z majhnimi spremembami zavestno poskrbi, da letošnji prazniki ne bodo le lepši, ampak tudi čistejši in bolj trajnostni. Naslednjič, ko boste v roki držali plastični kozarček, razmislite, kam ga boste odvrgli. Ali še bolje, sploh ga ne vzemite v roke, ampak iskreno nazdravite s steklenimi kozarci. Naj ne bo trajnost le lepa beseda na papirju, ampak vsakdanje dejanje vsakega od nas.

Viri:

Program ravnanja z odpadki in Program preprečevanja odpadkov Republike Slovenije (2022)

RCERO Ljubljana (Februar 2017)

DRUGO SREČANJE PARTNERJEV PROJEKTA MICROFUTURE V BUKAREŠTI

Razvojni center Srca Slovenije se je 7. in 8. novembra 2023 udeležil **2. medregionalnega srečanja** projekta MICROFUTURE v Romuniji. Dogodka smo se udeležili partnerji iz Slovenije, Italije, Romunije, Švedske in Francije skupaj s predstavniki javnega in zasebnega sektorja. Udeležba ključnih deležnikov predstavlja velik mejnik v nadaljnji implementaciji projekta MICROFUTURE – **prihodnost mikrofinanciranja za večjo socialno vključenost.**

Dogodka sta se udeležila tudi g. Vladimir Rovintescu z Ministrstva za evropske sklade v Bukarešti in g. Silviu Ancuța, vodja regionalnega posredniškega telesa regije Ilfov v Romuniji, ki podpirata pobude projekta MICROFUTURE s področja mikrofinanciranja in socialnega podjetništva.

Razprave so vključevale študije primerov iz Romunije na področju mikrofinanc in socialnega podjetništva, njune povezave ter razprave o **teritorialnih analizah**, ki smo jih pripravile sodelujoče partnerske države. Primerjalne analize so poudarile raznolikost in kompleksnost tega področja v evropskem kontekstu.

Na njihovi osnovi smo prispevali k predlogom za **oblikovanje prihodnjega sistema mikrofinanciranja**, ko smo razpravljali o pomenu izraza »odpornost v prihodnosti« in potrebnih spremembah javne politike (tj. identifikacija pomanjkljivosti in rešitev, ki jih ponujajo dobre prakse).

Ministrstvo za gospodarstvo turizem in šport v zadnjih letih daje vse večji poudarek razvoju socialne ekonomije. Zanimajo jih **modeli mikrofinanciranja in dobre prakse**, ki bi jih lahko vpeljali v naše okolje. S projektom jim želimo zagotoviti podporo in pomagati pri uresničevanju ciljev s spodbujanjem socialnega podjetništva, zaznavanjem priložnosti v uspešnih sektorjih, zmanjšanjem negativnih okoljskih vplivov ter ustvarjanjem novih delovnih mest. V kolikor želite več informacij o projektu, nas lahko kontaktirate na anita.molka@razvoj.si ali pokličite na **01 896 27 10**. Spremljajte nas lahko preko spletne strani projekta (<https://www.interregeurope.eu/microfuture>), na FB-strani (<https://www.facebook.com/microfuture.interregeurope>) in LinkedIn-u (<https://www.linkedin.com/in/microfuture-project/>).

KREPITEV MALIH IN SREDNJE VELIKIH PODJETIJ IZ TURISTIČNEGA SEKTORJA

Projekt ST3ER (*Krepitev dvojnega prehoda – okoljskega in digitalnega – za večjo odpornost v turizmu z uporabo izkustvenega gospodarstva*) **podpira turizem in ustvarjalna mala in srednje velika podjetja** pri razvoju digitalnih in zelenih inovacijskih projektov v petih državah EU ter krepiti njihovo sposobnost za doseganje večje odpornosti in trajnosti.

ST3ER

Scaling Twin Transition in Tourism by harnessing the Experience Economy for greater Resilience

Koordinator triletnega projekta je Irski partner Údarás na Gaeltachta. Projekt je sofinanciran s strani Evropske unije, in sicer Evropskega sveta za inovacije ter Izvajalske agencije za mala in srednje velika podjetja (EISMEA).

Projekt je del celostne strategije okrevanja po COVID-19. Z njim želimo nuditi potrebno podporo malim in srednjim podjetjem (MSP-jem) v njihovih prizadevanjih v smeri dvojnega prehoda, skladno z dokumentom Evropske komisije, t. i. Pot tranzicije v turizmu (*Tourism Transition Pathway*). S projektom si prizadevamo pospešiti **okrevanje turističnega ekosistema v lokalnem okolju** z zagotavljanjem **podpore digitalni in zeleni preobrazbi turističnih podjetij** ter s **spodbujanjem inovacij, odpornosti, trajnosti** in kakovosti vzdolž turistične vrednostne verige.

Poleg Údarás na Gaeltachta, ki je vodilni partner in koordinator iz Irske, v projektu sodeluje še pet drugih partnerjev iz petih držav članic EU:

- Razvojni center SRCA Slovenije (Slovenija),
- WestBIC (Irska),
- CEEI Báhia de Cádiz (Španija),
- Znanstveno-raziskovalni park Univerze v Portu (Portugalska) in
- Creative Business Network (Danska).

24. in 25. oktobra je bil na Irskem organiziran prvi partnerski sestanek, na katerem smo zastavili korake za uspešno izvedbo projekta in organizirali prvo delavnico za deležnike turističnega sektorja. Slednja je bila za nas izjemno pomembna, saj smo pridobili vpogled v aktualne izzive, ki omejujejo turistične MSP-je pri nadgradnji njihovih trajnostnih modelov. Pridobljene informacije predstavljajo izhodišče za izvedbo šestmesečnega pospeševalnega programa za MSP-je,

spodbujanje izmenjave najboljših praks, delitev in prenos znanja. Direktor podjetja Údarás na Gaeltachta je izpostavil vlogo ustvarjalnih in inovativnih kompetenc pri doseganju uspeha v zelenem in digitalnem prehodu: »*Takšne vrste strokovnih znanj in izkušenj igrajo ključno vlogo pri ustvarjanju radikalnih novih rešitev za kompleksne družbene izzive. Za doseganje le-teh v turistični industriji je na ravni MSP-jev potreben celovit pristop in ustvarjalne kompetence.*« Skupni proračun projekta znaša 3,2 milijona evrov, od tega je za financiranje MSP-jem namenjenih 1,96 milijona evrov. **Cilj je podpreti 72 inovacijskih projektov, za katere bosta pripravljena dva javna poziva s tremi različnimi tematikami oziroma kategorijami financiranja.**

Dodatne informacije so na voljo na spletni strani projekta: www.st3er.eu.

Co-funded by the European Union

Kmetijsko gozdarska zadruga Litija z.o.o.

<p>DOLENJSKI HLEBEC 1kg Žito 2.99€</p>	<p>PRŠUT MEDITERAN kosi 11.99€/kg</p>	<p>PENINA RADGONSKA 0,75L 6.39€</p>	<p>ČOKOLEŠNIK 450g 3.39€</p>
<p>KUHAN PRŠUT Kras 9.99€/kg</p>	<p>SIR JOŠT 8.49€/kg</p>	<p>SKUTA 40% 500g 2.99€</p>	<p>COCA COLA 1,5L 1.39€</p>
<p>ARIEL MS 6kg 16.99€</p>	<p>TOAL. PAPIR VELVET 8/1 2.69€</p>	<p>PAPRIKA pečena 700g MT 2.99€</p>	<p>BONB. KRISTAL 198g 3.99€</p>

DOBRODOŠLI!

www.kgz-litija.si
Ponudba velja do konca decembra 2023 oz. do prodaje zaloga. Slike so simbolične.

Proslava ob dnevu suverenosti

Avtor članka: OZVVS Litija - Šmartno

Letošnja proslava ob dnevu suverenosti Republike Slovenije je bila 28. 10. 2023 pred spominskim obeležjem v parku osamosvojitve na Valvazorjevem trgu v Litiji. Slovesnost je pripravilo Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Litija - Šmartno v sodelovanju z Občino Litija. S praznikom, ki ga praznujemo 25. 10. 2023 in ni dela prost dan, se spominjamo enega izmed ključnih osamosvojitvenih dogodkov – odhoda zadnjega vojaka JLA iz Slovenije – ter obujamo spomine na dogodke na poti do samostojnosti in suverenosti Republike Slovenije.

Uvodoma sta zbrane udeležence pozdravila predsednik OZVVS Litija - Šmartno g. Ivan Lovše in župan Občine Litija g. Franci Rokavec, ki sta se v nagovoru spomnila prelomnih dogodkov v letih 1990/91. O času, ki bi mu lahko rekli čas pravih odločitev in tudi čas, ko so zorele vrednote naše nacionalne države, je spre-

govoril takratni poveljnik Litijskega bataljona g. Franci Boldin. V kulturnem programu so nastopili: mažoretke iz KUD Venčeslav Taufer Dole pri Litiji ob spremljavi Pihalnega orkestra Litija, Pevsko društvo Lipa Litija – moška vokalna skupina, učenca Glasbene šole Litija - Šmartno harmonikar Mark Šket in trobentač Jaša Končar, vokalna skupina učiteljev Osnovne šole Litija »Triad« ter Lara Koci. Kulturni program je povezovala ga. Andreja Štuhec. Po kulturnem programu so se veterani in udeleženci proslave zadržali na krajšem družabnem srečanju s pogostitvijo. Donatorjem se zahvaljujemo za finančni ali materialni prispevek.

XIV. igre za Memorial Riharda Urbanca 2023

Avtor članka: OZVVS Litija - Šmartno

Na XIV. že tradicionalnem tekmovanju za Memorial Riharda Urbanca je dne 18. 11. 2023 v Litiji in Šmartnem pri Litiji potekalo srečanje in športno tekmovanje veteranov v streljanju z zračno puško ekipno in posamezno, kegljanju ekipno in posamezno ter malem nogometu.

Na podelitvi odličij sta prisotne najprej pozdravila predsednik OZVVS Litija - Šmartno Ivan Lovše in župan Občine Litija Franci Rokavec. Sledila je podelitev zahvalnih listin, medalj in pokalov najboljšim uvrščenim posameznikom in ekipam. Zmagovalna ekipa, ki je zbrala največ točk, je prejela nadomestni prehodni pokal. Delegacija veteranov v sestavi Jože Kos, Martin Lindič in Radovan Petje je odnesla ikebano na grob Riharda Urbanca.

Rezultati tekmovanj so:

STRELJANJE POSAMEZNO:

1. Roman Radej – OZVVS Kamnik: 177 krogov
2. Uroš Kneževič – ZSČ Litija - Šmartno: 174 krogov
3. Renato Uranič – OZVVS Kamnik: 174 krogov

STRELJANJE EKIPNO:

1. OZVVS Kamnik: 522 krogov
2. ZSČ Litija - Šmartno: 504 krogov

3. OZVVS Kočevje: 473 krogov

KEGLJANJE POSAMEZNO:

1. Alojz Vončina – OZVVS Kočevje: 291 kegljev
2. Marjan Jerič – OZVVS Litija - Šmartno: 277 kegljev
3. Alojz Trunkelj – OZVVS Grosuplje 1: 270 kegljev

KEGLJANJE EKIPNO:

1. OZVVS Kočevje: 1035 kegljev
2. OZVVS Litija - Šmartno: 1016 kegljev
3. OZVVS Grosuplje 1: 899 kegljev

MALI NOGOMET:

1. OZVVS Logatec
2. OZVVS Kočevje
3. OZVVS Litija - Šmartno

SKUPNI ZMAGOVALEC:

OZVVS Kočevje

Novice iz župnije

Avtor članka: Uroš Pušnik

PRAZNIČNI NOVEMBER

V nedeljo, 12. 11. 2023, smo v Šmartnem zaključili nekajdnevno praznovanje ob godu »farnega patrona« sv. Martina. Med tednom so se odvijale različne kulturne prireditve, v soboto in nedeljo pa smo nje-gov god obhajali tudi v župniji.

Na godovni dan, v soboto, 11. novembra, je bil dan celodnevnega čiščenja, ki smo ga slovesno zaključili s sv. mašo,

ki jo je vodil naš rojak g. Martin Golob. V mašnem nagovoru nas je s svojo energijo ogreval za dobro in plemenito, po slovesnosti pa je sledil z njim še pogovorni večer v kulturnem domu. Niti večera je s prejemnikom letošnjega občinskega priznanja vodil g. Peter Avbelj. V prijetnem večeru smo lahko spoznali Martina Goloba iz Dvora, njegovo življenjsko pot, predvsem pa njegovo delo, nenehno prizadevanje za dobro, lepo in sveto. Rečemo lahko, da ŽIVI v tem trenutku življenje in evangelij, ki ga kot sodobni duhovnik na preprost in nevsiljiv način nesebično oznanja in deli preko svojih misli, besed

in dejanj s kristjani in drugače vernimi. Sv. Martin nas pozdravlja kar v dveh upodobitvah; prav vsakdo ga opazi na pročelju cerkve nad glavnim vhomom, kjer s konja kot rimski vojak podarja polovico plašča beraču, v cerkvi pa nas pozdravlja z glavnega oltarja kot kasnejši škof v francoskem Toursu.

»Njegovo srce je bilo polno olja, polno božje ljubezni ...«, je dejal v nedeljskem mašnem nagovoru župnik g. Marko Mohor Stegnar in dodal, da je sv. Martin že kot rimski vojak izkazoval svojo dobroto in plemenitost tudi navzven. »Močno nam v teh dneh sveti lik sv. Martina ...«, je dejal in dodal

»... da ta praznik ni samo župnijski, temveč je praznik celotnega kraja.«

Ob koncu slovesnosti smo se vsi srečali še na župnijskem dvorišču, kjer sta nas ob tej priložnosti pozdravila in nagovorila tudi g. Jože Zadražnik, predsednik vinogradniškega društva Štuc, in g. Blaž Izlakar, šmarski župan. Ob tej priliki je župnik g. Marko še blagoslovil novo vino, nato pa smo se še zadržali v prijetni družbi, okušali dobrote šmarskih gospodinj, predvsem pa novo vino, sad vinogradniškega društva.

DVOJNI JUBILEJ V JAVORJU

Tudi v podružnični cerkvi v Javorju je bilo v novembru slovesno, saj so v nedeljo, 19. novembra 2023, praznovali kar dvojni jubilej; 60 let redovnih zaobljub rojakinje s. Mihaele Berčon in 50 let mašniškega posvečenja nekdanjega šmarskega in javorskega župnika g. Dragana Adama.

»V Gospodovo hišo pojdemo veseli,« so nas na mlaju ob vstopu v slovesno in lepo okrašeno javorsko cerkev pozdravile besede, ki

so nas navdihovale in nagovarjale na prihajajoče preproste, lepe in svete trenutke, polni zahvale za prehojeno pot.

Po slovesnem vstopu obeh slavljenec, skupaj z domačim šmarskim župnikom g. Markom Mohorjem Stegnarjem in duhovnim pomočnikom g. Vinkom Malovrhom za daritveni oltar, je sledila zahvalna sv. maša, ki jo je vodil g. Dragan Adam. V mašnem nagovoru je izpostavil talente, ki jih je prejemal v teh krajih in jih obenem skupaj s svojimi delil naprej med ljudi v času župnikovanja v Šmartnem. Zelo rad je ob sobotah večkrat kar peš prišel iz šmarske doline, imel tu sv. mašo in po njej verouk. Zahvalil se je za vero in izkazano mu dobroto od ljudi, živečih v teh krajih, in dodal, da ga nanje vežejo lepi spomini, polni milostnih trenutkov, ki jih je bil deležen tudi v drugih župnijah.

Ob koncu slovesnosti se je za redovniško pot zahvalila tudi s. Mihaela. S. Mihaela pripada redu Šolskih sester sv. Frančiška Kristusa Kralja. To nedeljo so prišle v njen rodni kraj skupaj s še tremi sestrami iz Ma-

ribora, kjer delujejo. S. Mihaela izpostavi hvaležnost Bogu za milost redovniškega poklica. Ko se ozira nazaj na začetek redovniške poti, se čudi, da je ob lepemu številu pridnih deklet Bog takrat poklical ravno njo v redovniški poklic. »Bog ne izbira po naših predvidevanjih, ampak kogar sam hoče,« pravi in doda, »da je pomembno, da ne preslišimo ali zanemarimo božjega povabila, ko nekoga vabi v službo na pot posvečenega življenja!« Kot sama pravi, je bil zanjo odločilen sv. misijon v Šmartnem, ko je misijonar govoril o Marijinem materinstvu in zbranim predstavil duhovno materinstvo. Po mesecih oklevanja je stopila na to pot, na kateri je neomajna še danes.

Slavljenecema so voščili javorski farani za visoke jubileje ter se jima zahvalili za pričevanje vere, pričevanje o njunem duhovnem življenju in za njuno pokončno držo. Slovesno bogoslužje sta lepšala ljudsko petje domačega cerkvenega zbora ter zbrana molitev. Po sv. maši pa je sledilo še druženje vseh zbranih s slavljenecema.

Akcija MSMG 2023

Avtorica članka: Veronika Jesenšek, koordinatorka akcije

V letošnji akciji Manj svečk za manj grobov smo bili zelo uspešni, saj smo na obeh pokopališčih, v Šmartnem in na Libergi, v dnevih pred 1. novembrom zbrali rekorden znesek 2.660,38 EUR. Celotno vsoto smo letos namenili PGD Liberga za nakup defibrilatorja.

Veseli nas, da se vsi skupaj vedno bolj zavedamo pomena ekološko-humanitarne akcije in tako pomagamo naravi in hkrati rešujemo tudi življenja.

Motor oziroma srce akcije so številni prostovoljci, ki s predanostjo, odgovornostjo in čutom za sočloveka darujejo svoj prosti čas.

HVALA vsem prostovoljcem, ki ste letos sodelovali na obeh pokopališčih. V Šmartnem so se nam pridružili tudi člani Kluba litijskih in šmarskih študentov in skavti Litija 1. Prav lepo se zahvaljujemo tudi Bojanu Jelenu iz Tep pri Polšniku, ki je za namen akcije izdelal lesene svečke.

HVALA tudi vsem obiskovalcem obeh pokopališč, ki ste z velikim srcem prisluhnili letošnji akciji Manj svečk za manj

grobov in ste na stojnicah darovali prostovoljne prispevke. Na občinski proslavi, 9. novembra, sem kot koordinatorka akcije Manj svečk za manj grobov predsednici PGD Liberga Suzani Kužnik simbolično izročila letošnji izkupiček v znesku 2.660,00 EUR. Želim, da jim čimprej uspe namestitev defibrilatorja na gasilni dom na Libergi. Če bo že potrebno, naj rešuje življenja.

Dobra forma RD Herz Šmartno v mesecu novembru

Avtor članka: Ernest Mrzel, RD Herz Šmartno

Poročilo oktobrskih tekem članske ekipe RD Herz Šmartno:

10. 11. 2023, 9. krog RD Herz Šmartno : RK Kočevje 24 : 20
 17. 11. 2023, 10. krog RD Herz Šmartno : RK Mokerc - KIG 29 : 27
 25. 11. 2023, 11. krog RK Velika Nedelja : RD Herz Šmartno 23 : 27
 30. 11. 2023, 12. krog RD Butan plin Izola : RD Herz Šmartno 32 : 26

S kom se bodo varovanci trenerja Aleša Šmejca pomerili v decembru?

Decembra bosta na sporedu le dve ligaški tekmi, saj sledi zimski oziroma novoletni odmor. V gosteh se bodo naši rdeče-črni 8. 12. pomerili z ekipo Moškanjcev iz Gorišnice in 16. 12. z ekipo iz Radovljice.

MLAJŠE SELEKCIJE V MESECU NOVEMBRU

Mladinci so v 2. ligi v tem času trikrat zmagali. **Kadeti so v 1. kadetski ligi pričakali prvo zmago.** Na svojem računu imajo po dveh tekmah (zmaga in poraz) 4 točke. Starejši dečki A (SDA) so na svoj konto vknjižili eno zmago in en poraz, starejši dečki B (SDB) pa eno zmago in dva poraza. Ostale selekcije nas uspešno zastopajo v svojih ligah, v katerih se rezultat ne zapisuje.

NI PREPOZNO, DA POSTANEŠ ROKOMETAŠ!!! Vabimo vse fante od 1. do 9. razreda OŠ in dekleta od 1. do 4. razreda OŠ, ki jih zanima roketmet, da se vpišejo v šmarsko roketmetno šolo.

Info: 040 629 384 ali info@rdsmartno.si

Vse informacije glede sezone 2023/24 in spremljanja tekem bomo objavljali na naši Facebook in Instagram strani, na katerih si lahko ogledate vse zadnje novice.

Vsem bralcem revije Krajevne novice in seveda vsem našim zvestim podpornikom želimo **vesel božič in srečno v novem letu 2024.**

»Borimo se za Šmartno!«

Rožle Meke tretji v državnem prvenstvu

Avtor članka: Jernej Peterlin

Športni plezalci so novembra zaključili z dolgo tekmovalno sezono. Za Društvo prosti čas je v državnem prvenstvu nastopalo osem tekmovalcev, v vzhodni ligi pa je svoje prve izkušnje nabiralo 14 tekmovalcev.

Najboljši rezultat je v državnem prvenstvu uspel Rožletu Meketu, ki je dosegel skupno tretje mesto v balvanski razvrstitvi, v težavnosti pa je zaradi poškodbe plezal le na eni tekmi, na kateri je dosegel drugo mesto. Rožle si je s svojimi rezultati prislužil tudi vabilo na prve skupne treninge slovenske državne reprezentance. Dva dobra rezultata sta uspela tudi Alji Kos in Piji Dražumerič, ki sta se po enkrat uvrstili v finale težavnosti med osem najboljših. Športni plezalci začnemo z novo sezono že v sredini januarja v vzhodni ligi, v kateri bodo naši mlajši tekmovalci nabirali izkušnje pred začetkom državnega prvenstva.

Tinika TAX

Avtor članka: Tinika TAX

Vaš pravi partner za finančno stabilnost: strokovno računovodstvo in davčno svetovanje

Tinika TAX, d. o. o. je ustanovila Tina Logar, ki svoje podjetje vodi kot direktorica s posebno strastjo. Njena strast je, da svojim strankam zagotavlja računovodsko in davčno varnost.

Za vse oblike podjetij – s. p., d. o. o., d. n. o. – pri Tinika TAX vodijo računovodstvo. Delajo tudi za društva in zasebne zavode – za zasebne zavode so celo posebej specializirani! Zanje obračunavajo plače, regrese, podjemne in avtorske pogodbe, najemnine ali druge prejemke. Svetujejo na področju dohodnine, davka na dobiček in DDV-ja. Januarja bo Tina Logar formalno pridobila tudi licenco za davčno svetovalko.

Vsaki stranki se pri Tinika TAX res posvetijo osebno: za vsako stranko si vzamejo dovolj časa, da jo poslušajo in da skupaj najdejo, kaj stranka potrebuje ter kaj želi.

Personaliziran pristop je edino, na kar pri Tinika TAX pristajajo. Pri Tinika TAX, čeprav obvladajo številke, pa stranka ni le številka! Vsaka stranka je posebna in ima svoje zahteve, ki jih pri Tinika TAX z veseljem in strokovno izpolnijo.

Poleg osebnega pristopa je **prednost njihovih storitev sodobnost**. Vse delajo online. Nobenega iskanja papirjev, izgubljanja dokumentov in podobnih nevšečnosti! **Papirno poslovanje je pri njih preteklost**, naj postane tudi pri vas! Na Tinika TAX lahko vse pošljete preko maila, od kjerkoli in kadarkoli. Pri Tinika TAX imate tudi **24-urni dostop do svojih podatkov**, tako da lahko vedno pogledate, kdo vam je plačal, kdo vam ni, kdo je kaj dolžan in koliko. Poslovanje je popolnoma transparentno in vidno takoj!

Dobro računovodstvo in davčno svetovanje vam ne prihranita le ogromno denarja, ampak tudi živcev in časa!

Pri Tinika TAX vam namreč pomagajo tudi pri inšpekcijskih pregledih. Vsako stvar raziščejo res temeljito in tako strankam pogosto prihranijo kak evro. **S prvim svetovanjem, trdijo pri Tinika TAX, si lahko podjetje prihrani marsikateri strošek!**

Vas zanima, kako ustanoviti podjetje? Ga preoblikovati?

Kako optimizirati poslovanje?

Pri TINIKA TAX poznajo odgovor, kontaktirajte jih!

Tinika TAX, d. o. o.

Breg pri Litiji 53

1270 Litija

040 580 631

info@tinika.si

<https://www.tinika.si/>

PROKOHID – Natalija Borišek, s. p.

Prokohid
proizvodnja, kovinski izdelki in hidravlika
Natalija Borišek s.p.

Avtorica članka: Natalija Borišek

Zgodovina družinskega podjetja sega v leto 1971.

Smo podjetje, ki se ukvarja s proizvodnjo, struženjem in rezkanjem zahtevnih kovinskih izdelkov ter polizdelkov za hidravliko. Trenu-

tno je v podjetju zaposlenih sedem delavcev. Zaradi dolgoletnih izkušenj in znanja se lahko lotimo zahtevnih projektov izdelave kovinskih izdelkov za različne namene. Večino izdelave izvršimo na CNC stružnicah, imamo pa tudi stroj za valjanje navojev ter vrsto drugih manjših strojev, ki so potrebni pri zaključni fazi izdelave izdelka (vrtanje, rezkanje ...). Obdelava in proizvodnja izdelkov ter polizdelkov sta izdelani skladno z risbami in specifikacijami naročnikov ter v dogovorjenih rokih, kar našim partnerjem zagotavlja nemoteno proizvodnjo.

Za doseganje kvalitete in nadzora natančnosti imamo merilnico opremljeno z ustreznimi merilnimi napravami, kot so profilni projektor, merilnik trdote, merilnik hrpavosti, mikrometri in razne namenske merilne naprave, ki jih potrebujemo za merjenje in zagotavljanje kakovosti izdelka.

Sodelujemo tudi s kooperanti za termično obdelavo (kaljenje, cementacija), površinsko zaščito (cinkanje) in obdelavo brušenja. Za delovanje podjetja je kakovost izdelkov in storitev na prvem mestu in je osnova za doseganje zadovoljstva naših kupcev. V ta namen smo v letu 2007 pridobili certifikat standarda kakovosti ISO 9001:2015, ki dokazuje našo strokovnost, znanje in vodenje. To pa so razlogi, da smo že več kot 50 let v ugledni družbi zaupanja vrednih podjetij iz naše branže – izdelave kovinskih izdelkov za hidravliko in drugih kovinskih izdelkov ter polizdelkov po naročilu.

Kontakt:

PROKOHID – Natalija Borišek, s. p.

Brodarska ul. 3.

1270 Litija

E-mail: prokohid@siol.net

www.prokohid.com

Združenje borcev za vrednote NOB LITIJA - ŠMARTNO

VABILO

Vabimo vas na tradicionalno proslavo ob
82. obletnici bitke
II. štajerskega bataljona na Tisju.

Proslava bo
v **nedeljo, 24. decembra 2023,**
ob 11. uri pri spomeniku na Tisju.

Slavnostni govornik bo nekdanji poveljnik
5. Pokrajinskega štaba Teritorialne obrambe,
polkovnik Miha Butara.

V kulturnem programu bodo sodelovali:
Partizanski pevski zbor iz Ljubljane,
Pihalna godba Litija
in recitatorji.

Na slovesnosti bo sodelovala tudi
Garda Slovenske vojske s častno stražo.

Program bo povezoval Boštjan Poglajen.

Vabljeni in SREČNO 2024!

ZB za vrednote NOB
Litija - Šmartno
Predsednik:
Matjaž Aškerc

In memoriam Oton Muzga - Oti

Avtor članka: Prijatelj Rajko

**Ko naj bi se počasi končalo poletje in smo pričakovali prihod jeseni,
se je od nas poslovil Oto.**

Bila je nedelja dopoldan, ko smo izvedeli, da si odšel, da žal ne boš dokončal mnogih stvari, ki si jih želel.

Velikokrat si namreč rekel, da mi imaš še marsikaj povedati, zelo obžalujem, da tega ne boš storil.

Ne bom te več slišal, se ti nasmejale in užival v tvoji iskrivosti.

Odkar vem zase, sem te poznal: kot soseda, znanca, kasneje tudi prijatelja. Užival sem, ko sem te srečeval in poslušal, kako si vse okoli sebe zabaval s šalami, prirejenimi anekdotami, ki smo jih drugi radi delili naprej.

Zmogel si se šaliti tudi na svoj račun, tega pa ne zmore vsak, in zato smo te cenili.

Tvoje življenje je bilo bogato in poskrbel si, da tudi nikoli dolgočasno. Ob svojem delovanju v IMP, bil si namreč električar, si bil dovolj pogumen in vizionarski, da si odšel na samostojno podjetniško pot in bil pri tem mnogim vzor. Vključeval si se v delovanje lokalne skupnosti, predvsem pa v organe delovanja obrtne zbornice, saj si ji dobesedno del aktivne življenjske poti tudi predsedoval. In to uspešno, predano in vedno z mislijo na kolege obrtnike, ki

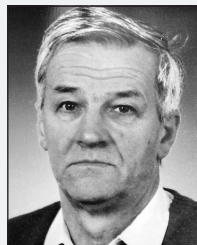
si jih zastopal, pa naj je bilo to na območnem ali zveznem nivoju. Dobro si se počutil tudi med prijatelji, tovariši lovci v Lovski družini Šmartno. Ali si res uplenil vse trofeje, o katerih si humorno pripovedoval, sploh ni bilo važno. Pomembno je, da smo se skupaj s teboj družili, smejali ter uživali življenje in naše prijateljstvo.

Dragi Otac, nič koliko zgodbic si nam povedal, pri tem pa okrcal sebe in druge. Pogovore si zabelil na svoj poseben način, tako da smo podoživljali tvoje opise kot gibajoče slike v filmih: kako si se šolal, delal, ustvaril družino, pa kolesaril, bil del osamosvojitvenih podvigov za samostojno Slovenijo, kako si kuhal, po malem kmetoval in bil lovec v pravem in prenesenem pomenu besede.

Oto, morda nekeje čakaš na nas, da dokončamo nedokončan pogovor. In morda si v tem času pričakoval tudi glas nekoga izmed številnih, ki smo te poznali, ti bili naklonjeni, da izrečemo, zapišemo besedo ali dve o našem skupnem času.

In, Oto, v mislih nate in na naš skupen preživet čas ti izrekam zahvalo za lepe trenutke, ki smo si jih delili v življenju – in si tudi povsem resne in včasih težke trenutke pobarvali s humorjem in svetlim smehom.

Oto, Otac, hvala!

*Ni večje bolečine
kot v dneh žalosti
nositi v srcu
srečnih dni spomine.
(Dante)*

V SPOMIN

Pred desetimi leti se je od nas poslovil
naš dragi mož in oče

IGNAC SLAPNIČAR

(1931–2013).

Njegove modrosti in dobrota ostajajo v
naših mislih.

Hvala vsem, ki se ga spominjate.
Vsi njegovim

Zgodovina plemiške rodbine Lichtenberg – od baronov do grofov (2. del)

Avtor članka: Tim Šteferl

V prejšnji številki Krajevnih novic smo spoznali srednjeveško zgodovino plemiške rodbine Lihtenberških, od njihovih začetkov do smrti zadnjega moškega člana rodbine. Rodbino je pred izumrtjem rešila Margareta Lihtenberška, ki je svoj priimek in grb prenesla na tedaj vzpenjajočo se rodbino Schwab. Ti so ob povišanju v baronski stan svoj priimek opustili in se od takrat dalje imenovali baroni Lichtenberg.

Plemeniti Schwab-Lichtenbergi naj bi cesarja Ferdinanda II. že leta 1637 prosili za povišanje v baronski stan. Cesar naj bi njihovi prošnji ustno ugodil, vendar do izstavitve baronske diplome ni prišlo, saj je Ferdinand II. kmalu zatem umrl. Njegov naslednik Ferdinand III. naj bi njihovo prošnjo odklonil, saj so bili Schwab-Lichtenbergi naklonjeni protestantizmu. V barone jih je uradno povzdignil šele cesar Leopold I. leta 1660. V diplomi je zapisano, da potrjuje in obnavlja (!) baronski stan za vse njihove moške in ženske potomce, ki se smejo od tedaj imenovati baroni Lichtenberg, gospod/gospa na Tuštanju, Ortneku in Otenštajnu, priimek Schwab pa so opustili. Številni baroni Lichtenbergi so se udejstvovali kot vojaki, baronice pa so se poročale v druge, bolj ali manj dobro stoječe kranjske plemiške družine. Najpomembnejši izmed njih je bil nedvomno baron Franc Bernard Lichtenberg.

Franc Bernard (1625–1693) velja za najsposobnejšega in najpomembnejšega člana rodbine Lichtenberg. Bil je mlajši sin Volfa Andreja Lichtenberga in Rozine Barbo-Waxenstein. Ko je bil star le štiri leta, je po očetu podedoval polovico gospostva Tuštanj, pri sedemintridesetih letih pa je imel poleg celotnega gradu Tuštanj v lasti še nekaj gradov in posesti. Takoj ko je odrasel, je začel spretno širiti svojo posest in je v zrelih letih postal eden največjih in najbogatejših veleposestnikov na Kranjskem. Bil je tudi ritmojster (tj. stotnik konjenice, nem. Rittmeister) in skrbnik konj kranjskih deželnih stanov (hlevski mojster, nem. Stallmeister) ter vojni komisar na Kranjskem. V septembru 1660 je prišel cesar v Ljubljano osebno sprejet poklon deželnih stanov in Franc Bernard Lichtenberg je bil eden izmed plemičev, ki so cesarja Leopolda I. pričakali v Šentvidu nad Ljubljano. Oktobra 1650 se je v Ljubljani poročil z Ano Felicito Gall z Rožeka, potomko še ene stare plemiške rodbine, ki je izvirala iz okolice Gabrovke pri Litiji. Zakonca sta rodbinski grad Tuštanj pri Moravčah prenovila in precej povečala, tako da je postal ogledalo njunega ugleda v družbi. Prenovitevna dela so na gradu trajala od 1667 do 1671, nad vhodom sta dala vzidati grbovno ploščo z napisom o prenovi, olepšano z grboma obeh rodbin. Ploščo na gradu Tuštanj najdemo še danes. Franc Bernard in Ana Felicita sta v zakonu živela 43 bolj ali manj srečnih let, rodilo se jima je petnajst

otrok, devet fantov in šest deklet. 24. februar 1688 je za rodbino Lichtenberg pomenil novo prelomnico: tega dne je bil baron Franc Bernard Lichtenberg skupaj s svojimi potomci povišan v grofovski stan. Grofovsko diplomu je izdal cesar Leopold I., ki je Lichtenberge 18 let poprej pobaronil. V diplomi se Franc Bernard imenuje »grof s Tuštanja, Ortneka, Otenštajna, Smuka in Turna«. Leta 1692 je verjetno čutil, da se njegovo življenje izteka, zato je napravil

Grb grofov Lichtenberg (Arhiv Republike Slovenije)

oporoko, v kateri je uporabil t.i. sistem »univerzalnih dedičev«. Vsi sinovi, razen prvega, ki je podedoval gospostvi in gradova Ortnek in Otenštajn pri Ribnici (danes sta oba v razvalinah), so skupaj v enakih delih dedovali preostalo nepremično premoženje, torej gospostva Tuštanj, Smuk, Turn, Metliko in hišo v Ljubljani. Od njihovega dogovora pa je bilo odvisno, kako bodo upravljali premoženje. Hčere so prejele zapuščino v gotovini.

Franc Bernard je umrl leta 1693 v graščini Smuk v Beli krajini in je domnevno pokopan v bližnji cerkvi sv. Lovrenca. Vdova Ana Felicita ga je preživela za štiri leta in je pokopana v frančiškanski cerkvi v Ljubljani. Njuni potomci so osnovali dve grofovski liniji in pet rodbinskih vej, kasneje pa so nastale še tri adoptivne (posvojene) veje. Grofje Lichtenbergi so s spretnimi kupoprodajnimi pogodbami in premišljenimi ženitvami vedno bolj bogateli in v 18. stoletju postali najbogatejša plemiška rodbina na Kranjskem.

Nadaljevanje v prihodnji številki Krajevnih novic

Grad Tuštanj danes (Siol.net)

Šmartno